KULØRTE SIDER

et blad om tegneserie mediet

Nr. 25 . April-Maj 1978

Kr 12.00

KARAT-SERIEN

- albumserien med de bedste serier fra hele verden...

Karat-Serien nr. 5:
RIDDERBORGEN
af Hal Foster.
Kr. 16,50

Udover Tarzan og sin livsopgave Prins Valiant, har Hal Foster kun lavet to serier: RIDDERBORGEN og BERNADETTES SANG. Begge serier har verdens-repremiere i dette album.

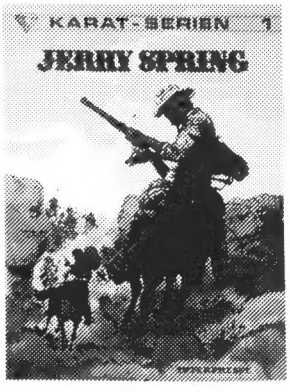

Karat-Serien nr. 1
JERRY SPRING
af Jijé

Karat-Serien nr. 2
CONAN OG
RØDE SONJA
af Barry Smith

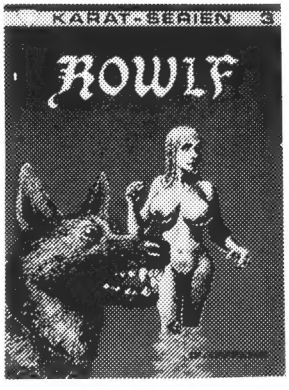

Karat-Serien nr. 3
ROWLF
af Corben

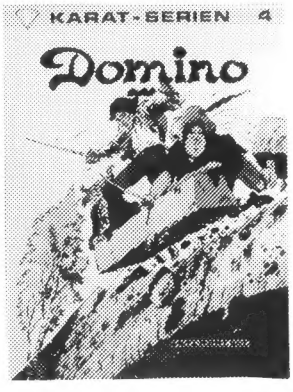

Karat-Serien nr. 4
DOMINO
af Cherét

ALBUMMENE FÅS HOS BOG- ELLER BLADHANDLERE
Kr. 16,50 pr. stk.

REDAKTION
Torben Skjødt Jensen
Rørmosen 61, 2.
4000 Roskilde
tlf. 03/36 00 91

PRODUKTION
Carsten Søndergaard
tlf. 02/98 52 27

MEDARBEJDERE
Per Vangtoft
Michael Alring
Ole Rasmussen
Ole Hansen
Anders Hjorth Jørgensen
Rune T. Kidde
Ole Lindboe;
Peter Madsen;
Henning Kure
Freddy Milton
Asger Pedersen
Niels Peter Roland
Morten Søndergård
Per Vadmand
Bent Værge
Lars Dahl

TRYK
Stenby Tryk A/S 1978

UDGIVER
Runepress
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd
tlf. 02/98 52 27

ABONNEMENT
6 numre (1 år) kr. 58,-
giro 2 21 29 86
Runepress
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd
Husk at angive med hvilket nummer abonnementet skal begynde
— Du kan også ringe til Bente Hansen på tlf. 02/98 52 27 kl. 8,30-16

ANNONCER
Carsten Søndergaard
tlf. 02/98 52 27

KULØRTE SIDER
udkommer hver 2. måned og er et frit, selvstændigt blad, der støttes af de etablerede forlag

ARTIKLER

WALTER LANTZ OG WOODY WOODPECKER
Jakob Stegelmann ser på rødtoppens oprindelse
side 4

FUNNY ANIMALS
Freddy Milton beskæftiger sig med de skiftende tider for denne velkendte tegneseriegenre. Artiklen er illustreret med de ti første sider af Miltons egen Søren Spætte-serie til »Søren Spætte album« nr. 2.
side 5

HVEM ER FREDDY MILTON?
side 12

HVEM ER CHRISTIAN HAGEN?
side 13

BALDER & BRAGE - ET KOLLEKTIVT FORLAG
En præsentation af aktiviteterne omkring en nydannelse i den danske tegneserieverden
side 14

GUY COLWELL UDSTILLINGEN
Indtryk fra den nyligt afholdte udstilling med den amerikanske undergrundstegner i København
side 17

FASTE RUBRIKKER

KULØRT KOMMENTAR
side 16

SERIEMARKEDET
Anmeldelser af de seneste danske og udenlandske seriehæfter og -album
side 18

AKTUELT DANMARK
Nyt fra de danske forlag
side 22

AKTUELT EUROPA
Freddy Milton og Paul Burgdorf rapporterer nyt fra de udenlandske forlag
side 23

AKTUELT USA
Per Vangtoft har samlet nyt sammen fra det amerikanske magasin The Comic Reader. Desuden salgslister fra forlagene Marvel, DC og Warren

FORSIDEN

Søren Spætte i Freddy Miltons streg.

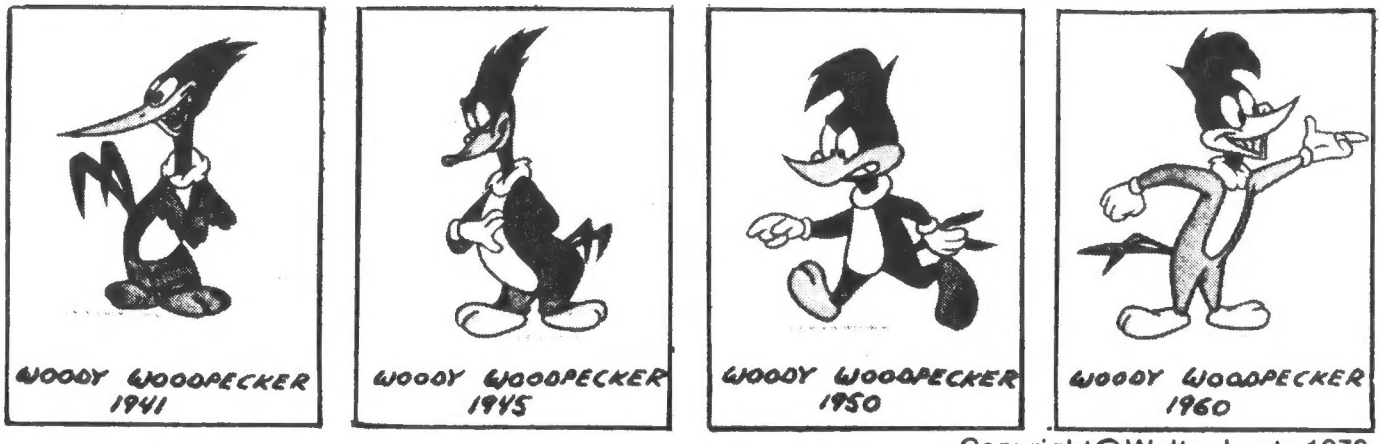

Copyright©Walter Lantz 1976

Walter Lantz og Woody Woodpecker

Walter Lantz, der blev født den 27.4.1900 i New Rochelle N.Y., startede indenfor tegnefilmen meget tidligt. I tierne arbejdede han på Randolph Hearst-studierne, der producerede korte tegnefilm med figurerne fra Hearst-aviserne; Katzenjammer Kids, Happy Hooligan, Bringing Up Father m.fl. Han kom til John Bray Studios i tyverne, og fra 1922 arbejdede han som producent på flere af dette firmas tegnefilmserier, bl.a. den berømte Colonel Heeza Liar. Lantz lavede også live action farcer indimellem, og i 1926 tog han til Hollywood for at blive gag-writer hos Mack Sennett. Sennett fyrede ham i 1928, og Lantz overtog en betydningsfuld stilling som leder af Universals tegnefilm-afdeling - Universal havde lige mistet Walt Disney, men beholdt dennes figur Oswald the Lucky Rabbit.

Fra 1928 til 1937 blev Lantz i stillingen og producerede en lang række film med Oswald the Rabbit og et par nye figurer, først og fremmest hundehvalpen Pooch og vaskebjørnen Andy Panda.

I 1937 ville Universal lukke tegnefilm-afdelingen, men Lantz foreslog dem i stedet at lade ham overtage studiet og køre det 100 pct. - så kunne de distribuere filmene. Fra 1937 til 1972, da Lantz indstillede sin tegnefilmproduktion, fungerede samarbejdet perfekt.

Det var imidlertid svært for Lantz og hans stab at fastholde populariteten hos publikum. Både Oswald, Pooch og Andy var i og for sig brugt op. Der skulle en ny figur til.

Man plejer at fortælle en god historie om denne nye figurs tilblivelse. I 1941 blev Lantz gift med Grace Stafford. De tog på honeymoon i en hytte i bjergene udenfor Los Angeles. Her blev de flere nætter i træk forstyrret af en bankende lyd - og da de så efter, viste det sig at være en spætte, der forsøgte at hakke hul i hyttens tag.

Om denne oplevelse virkelig blev inspirationen til den nye Walter Lantz figur må vist ligge hen i det uvisse - en kendsgerning er det imidlertid, at umiddelbart efter ægteparret Lantz' hjemkomst fra hvedebrødsdagene introduceredes spætten Woody Woodpecker i en Andy Panda-tegnefilm, KNOCK KNOCK (1941).

Woody, eller som vi kom til at kende ham herhjemme, Søren Spætte, begyndte som en halvgal, aldeles ukontrollabel og ondskabsfuld spætte, og hans udseende lignede langtfra det, vi kender idag. Der gik dog ikke lang tid før han havde en fastere udformning - og sin egen serie. Snart var den skøre spætte fra bryllupsnatten Universals og Walter Lantz' tegnefilmstjerne nummer et.

Flere af Woodys tidlige film er seværdige: ACE IN THE HOLE, SKI FOR TWO, THE BARBER OF SEVILLE m.fl.

Søren Spætte-filmene blev fra midten af fyrrerne instrueret af Lantz' bedste instruktører, Dick Lundy, Bill Nolan og Alex Lovy. Ofte ændrede Woody karakter fra film til film, og indtil ca. 1950 er det svært at lave en generel karakteristik af figuren. Flere gange optrådte han i Lantz' »mucical cartoons«, en genre som alle tegnefilmproducenter ofte brugte - lige fra Disneys Silly Symphonies, som startede genren, til Hanna & Barberas geniale CAT CONCERTO (1946) og Warner Bros.' RHAPSODY RABBIT (1947) og CORNY CONCERTO (1937) - men som Lantz på mange måder gjorde til sit speciale.

Omkring 1950 ændrede Woody karakter, for en kort tid blev han om muligt endnu vanvittigere end før, men efter et par film, fremkom den Woody, vi kender i dag fra film og tegneserier.

Man har hævdet, at Woody efter 1950 blev kedelig og anonym - sagen var vel snarere, at han medvirkede i så mange forskellige slags film, lige fra traditionelle tegnefilm-tvekampe til de mange parorier på populære filmgenrer, som Lantz' instruktører, med Paul J. Smith i spidsen, excellerede i på det tidspunkt.

Som figur er Woody i dag en ondskabsfuld, men ikke ganske ucharmerende og ofte meget vittig figur. Lige til det sidste, og Woody er den tegnefilmfigur, der har holdt længst, når man taler om Cartoons produceret specielt til biograferne, opretholdt han stilen. Og på trods af utrolige budgetnedskæringer, der resulterede i stram, anonym og aldeles kedsommelig spare-animation, var han stadig i 1972, da Lantz sagde stop, en morsom og underholdende figur.

Herhjemme lærte vi ham mest at kende som et modstykke til Donald Duck - og hans popularitet i Danmark var i mange år langt højere end andre lande.

Vi lærte Søren Spætte at kende som en arrig, ubehagelig, udspekuleret men også ganske sympatisk tegnefilmhelt. Og selvom vi godt kunne se, at Donald Duck-filmene ofte var teknisk bedre end Woodys, var Bristols Juleshow, Bristolbiografen på strøget spillede i mange år i træk Søren Spætte-juleshow, samtidig med det faste Disney-show på Metropol, gerne en behagelig afveksling fra Metropols.

Gensynene med den gale spætte, måtte gerne blive flere for min skyld.

Jakob Stegelmann

FUNNY ANIMALS

af Freddy Milton

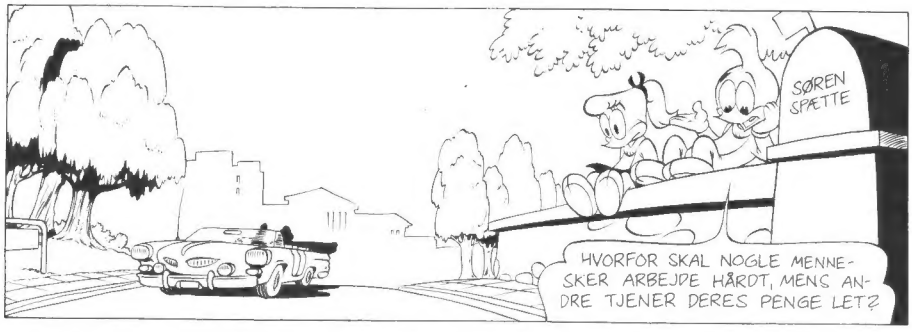

I den sidste uge af april og den første uge af maj for nøjagtig 50 år siden arbejdede Ub Iwerks på højtryk med at animere den første Mickey Mouse film, og når det endnu kan vare nogle måneder inden vi kan fejre Mickey's officielle 50-års dag, så skyldes det, at han skulle få premiere med tone . . .

Man kan nok sige, at han gav stødet til Funny Animal-figurernes popularitet i 30'erne og 40'erne på tegnefilm. Biografejerne betragtede disse »one reels« som glimrende fyld mellem programmerne, og der var snart salg i disse spoler. Det førte til et masseopbud af Funny Animals fra adskillige filmselskaber, alle sammen tegnet i den samme karakteristiske Funny Animal stil. Animatorerne kom og gik fra studio til studio, hvilket også udjævnede stilen, og i løbet af 30'erne havde denne tegnefilm-stil fundet sin endelige form.

På dette tidspunkt var det også, at et l lle firma opslog sit kontor øverst i et kontorhus i Beverly Hills. Det var en fortsættelse af et selskab, der kaldte sig Whitman Publications, men som nu udvidede sine aktiviteter under det nye navn Western Printing and Lithographin Co. Virksomheden blev snart så omfattende, at de måtte flytte til et gammelt kunstgalleri i Beverly Hills. Det var en bygning i tre etager, og mange mennesker kom til at arbejde der . . . De havde fået færten af en ny fidus: Udgivelse af seriehæfter. De havde en aftale med DELL publishing Co i New York, der tog sig af trykning og distribution, og under krigen voksede antallet af titler (trods den hårde papirrationering!) til man lavede 50 hæfter om måneden. Her var alt hvad hjertet kunne begære i form af eskapisme. Kriminalserier, Westernserier, Kærlighedsserier, Jungleserier, Frømands-serier - og så var der også en hel bunke med »Funny Animals«. Alle hæfterne blev udgivet med fortløbende nummerering i en serie der hed »Four Color« og det var såkaldte »one-shots«, afsluttede lange eventyr med kendte figurer, og nogle af dem altså tegnefilmfigurer. Hæfterne var tykkere dengang: 68 sider - og kun papirrationeringen satte i en periode sidetallet ned til 56. Oplagene var store, de bedste sælgere kom over 1 million, og 100.000 blev regnet for den nedre grænse for en serieudgivelses rentabilitet.

Læselysten var stor - det var før TV. De folk der arbejdede med serierne var alle mulige, men for tegnernes vedkommende var det oftest sådan, at de tegnere, der arbejdede med Funny Animals, havde god ruine fra tegnefilmsproduktionen. Nogle arbejdede parallelt med tegnefilm og serier samtidigt. Tegnekvaliteten var forbavsende høj, og det skyldtes altså, at folk havde sansen

... NU LAGDE HAN ANSØGNINGERNE I POSTKASSEN...
... SOM SÆDVANLIG...
POST
JDSFORMIDLING
...OG NU STILLER HAN SIG I KØEN VED ARBEJDSFORMIDLINGEN...
... SOM SÆDVANLIG ...
...OG HVILKET ERHVERV HAR SÅ DE?
JEG ER... ØH... SPÆTTE...
BEHOVET FOR SPÆTTER HAR DESVÆRRE VÆRET GANSKE RINGE I DEN SENESTE TID...
JAE... JOE... DET VED JEG...
VI HAR VIST IKKE DET, DER LIGE PASSER FOR DEM, MEN DET HER VAR MÅSKE NOGET?
NU KOMMER SØREN SNART UD... SUR OG NEDTRYKT...
... SOM SÆDVANLIG...
HURRA!
HVA'?!
HAN HAR FÅET JOB!!!
2
BOLSJEFABRIKKEN "SUK"! DET LYDER SPÆNDENDE!
DET ER SIKKERT ET STORT FIRMA MED MULIGHEDER FOR EN DRIFTIG SPÆTTE...
DU FÅR NOK EN MASSE GRATIS SLIK!
OG SÅ...
-SÅ DE ER SPÆTTE HVA'?!
ØH... JA...
HVAD ER DERES FORUDSÆTNINGER?
BOLSJEFABRIKKEN SUK
AFDELING AF INTERSWEET CO. INC. LTD.
JEG HAR ALTID HOLDT MEGET AF SØDE SAGER...
HM, JAVEL... MIKKELSEN, VIL DE VISE HR. SPÆTTE TIL RETTE...
..DENNE AFDELING FREMSTILLER 10000 KG SLIK OM DAGEN, DER SÆLGES I 15 LANDE... PRODUKTIONEN ER EFFEKTIV OG MODERNE... VÆRSGO... PRØV VORES NYE TYPE VINGUMMI...
...TAK... ER DET DET, SOM JEG SKAL LAVE?

JA, BLANDT ANDET... HER ER VORES AUTOMATISKE SLIKMASKINE...
SMAGSSTOF 38
BINDEMIDDEL
EMULGATOR
SALMIAKSTÆNGER, LAKRIDSKONFEKT, BOLSJER, VINGUMMI, HALSPASTILLER – DET ER EN VIDUNDERLIG MASKINE!
...OG DEN KLARER DET HELE, BLOT MAN FYLDER INGREDIENSERNE I...
NOVRA!
3
DIN OPGAVE BLIVER AT SKOVLE STOFFERNE I MASKINEN...
BINDEMIDDEL
JAVEL!
KONSISTENSGIVER
...OG DET ER VIGTIGT, AT DU NØJE FØLGER DISSE OPSKRIFTER...
DET KLARER JEG SAGTENS!
DU FÅR TRE KILO SLIK OM DAGEN, OG KAN DU SPISE MERE, FÅR DU DET TIL FREMSTILLINGSPRIS...
IH, TAK...
DET HER ER KONTROLRUMMET, MEN DET SKAL DU IKKE BEKYMRE DIG OM... DU STARTER BLOT MASKINEN VED AT LØSNE HÅNDBREMSEN DER...
JAVEL!
...HVIS DER ER NOGEN SPØRGSMÅL, KAN DU FINDE MIG I MOTIONSRUMMET FOR ENDEN AF GANGEN
STOL PÅ MIG!
SØREN KLØR PÅ MED FRISK MOD...
LAD MIG SE... SÅ OG SÅ MEGET...
LAKRIDSKONFEKT 28K
OMSIDER FÅR HAN GJORT MASKINEN KLAR...
EKSTR
...OG DAGENS PRODUKTION AF KONFEKT GÅR I GANG...
4

for udtryksfuldhed i mimik og bevægelser indarbejdet fra tegnefilmsproduktionen.

Men i slutningen af 40'erne kom TV . . . og det viste sig desværre som en katastrofe for tegnefilmene. Folk gik mindre i biografen, der begyndte at dukke tegnefilm op på TV, og flere selskaber reducerede deres tegnefilm-program og gik over til at lave tegnefilm for TV. Budgettet var mindre på TV, og der skulle produceres mere, så animationskvaliteten blev ringere - kommercialismens bagside gjorde sig gældende. Men i begyndelsen gav det sig ikke udslag i ringere serier.

I første halvdel af halvtredserne var nogle arbejdsløse animatorer gået over til at arbejde med serier, og hæfterne havde fortsat et højt kvalitetsniveau, rent tegnemæssigt. De gode titler solgte stadig hæderligt, og udgiverne prøvede at kompensere en oplagstilbagegang ved at sprede udgivelserne over en række forskellige titler for at holde profitten oppe. Dette var sikkert en uheldig beslutning set fra en »Kunstnerisk« synsvinkel: Det mindskede marked blev nu yderligere opdelt over en masse serietitler, som hver for sig kun kunne sælge en brøkdel af det antal eksemplarer man havde været vant til under krigen og i årene lige efter krigen. Seriernes popularitet toppede i begyndelsen af 50'erne, men herefter gik det samme vej for tegneserierne, som det nogle år tidligere var sket med tegnefilmene. Budgettet blev mindre, produktionen skete hurtigere, og der kom flere folk ind i branchen, der ikke havde den fornødne rutine fra tidligere arbejde med tegnefilm. Og denne udvikling skyldes naturligvis den uundgåelige måde, som amerikanere altid behandler alting med, og som ender degeneration hver gang processen gennemløbes.

USA er stort. Markedet er stort. Derfor skal man gøre opmærksom på sig selv på en ekstra måde, hvis man overhovedet vil blive hørt eller set i medierne. De folk, der opnår denne ekstra opmærksomhed kaldes »stjerner«. De bliver dyrket, fordi systemet og mentaliteten lægger op til den slags i USA. Men BLIVER man/noget »stjerne«, så skal man også udnyttes. For alle dem, der har investeret penge i, at man kommer til tops, de vil sandelig have deres penge tilbage med renters rente - det er der jo heller ikke noget at sige til, vel? Altså går hele reklameindustrien i felten for at

polere på stjernens glorie og holde interessen ved lige - og stjerner kan bruges til alt muligt som ret beset ikke kommer vedkommendes egne kvaliteter ved, men blot bygger på det faktum, at stjernen har appeal.

Hvad pokker har dette nu med Funny Animals at gøre? Dette har alt muligt med Funny Animals at gøre. For Funny Animals gælder præcis det samme. Man har stjerne-rang eller man har ikke stjerne-rang. HVIS man har det, skal rangen udnyttes, og opmærksomheden vedligeholdes.

Var der overhovedet nogen, der på noget tidspunkt spurgte om, om Funny Animals kunne bruges til noget FORNUFTIGT? Nej, det har vi glemt. Og her ligger katastrofen skjult. Den indbyggede grund til, at alt dette her gloriøse luftkastel ikke kan vare ved. På et eller andet tidspunkt går luften ud af ballon'en, og publikum kaster deres opmærksomhed på nye stjerner, nye interessante fænomener, nye gimmicks. Hele den amerikanske medie-mentalitet er orienteret omkring gimmicks, og derfor kan ingen seriøst-arbejdende skaber holde til ræset i USA. Heller ikke serieskabere. De har en kort blomstringstid, så falmer interessen, fordi den opmærksomhed, der kun bygger på et indtryk af en flatterende facade, uvægerligt vil ebbe ud, så meget desto mere som den heller ikke kan blive ved med at virke inspirerende på en medie-arbejder, der bliver kørt under de stressede vilkår.

Nu kan nogle luner vare længere end andre, alt efter, om den skaber det drejer sig om, kan tilpasse sig og udnytte de vilkår der er ham givet. Hvis Carl Barks kun havde fortsat traditionen fra Donald Duck-tegnefilmene, så var hans serier snart blevet glemt. Han udbyggede universet, til det omfattede meget mere end man overhovedet ville kunne nå at få med i en tegne-langfilm, så set udfra den synsvinkel gør det mindre, at der aldrig blev lavet en længere film med Donald Duck. Barks' univers blev større. Og så kunne han fortælle. Han var en gudbenådet fortæller, og DERFOR kunne de serier han fik indflydelse på, holde opmærksomheden længere, også selv om han ville have været bedst tjent med kun at producere det halve af hvad han blev presset til at overkomme - specielt i hans seneste år.

Og her skal vi søge forklaringen i, at

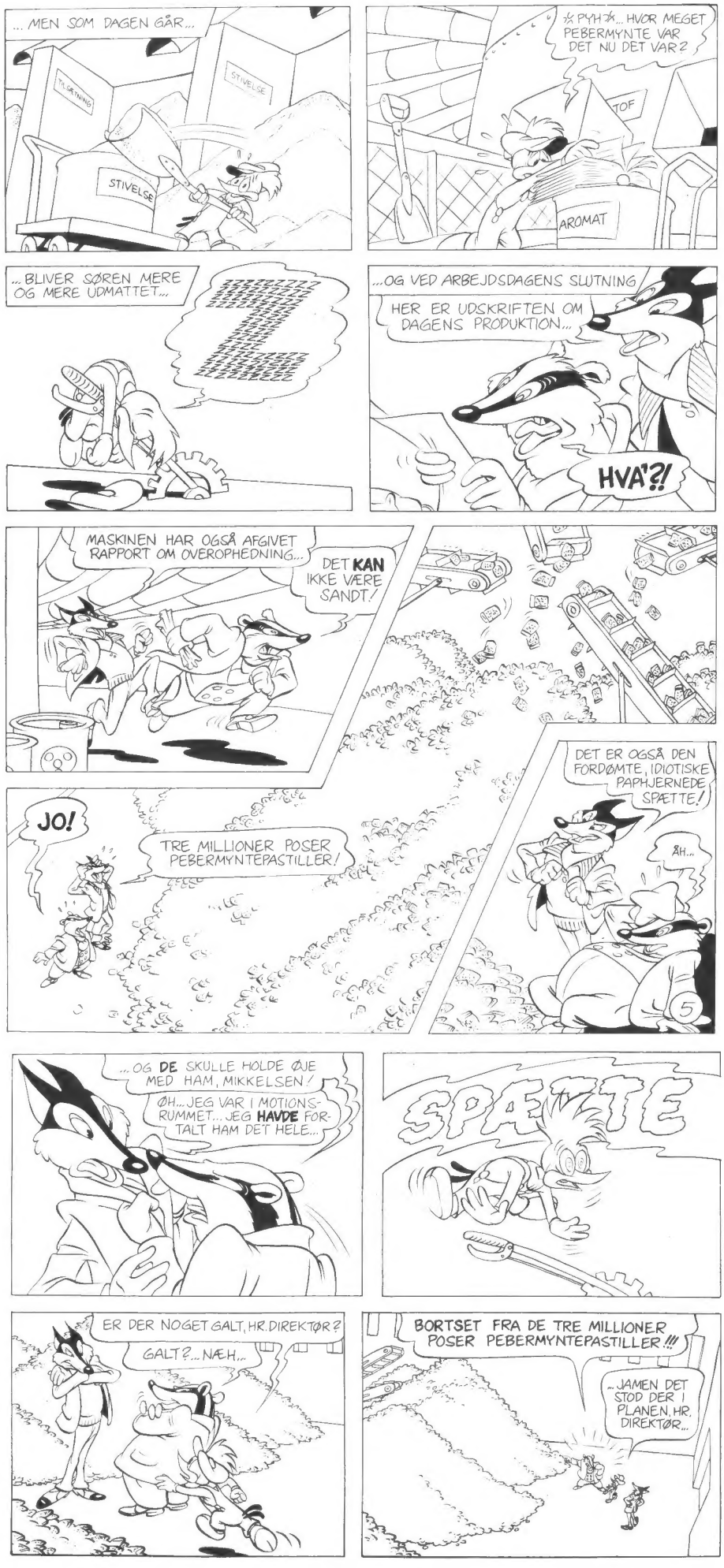
... MEN SOM DAGEN GÅR...
STIVELSE
STIVELSE
PYH JA... HVOR MEGET PEBERMYNTE VAR DET NU DET VAR?
TOF
AROMAT
... BLIVER SØREN MERE OG MERE UDMATTET...
...OG VED ARBEJDSDAGENS SLUTNING
HER ER UDSKRIFTEN OM DAGENS PRODUKTION...
HVA'?!
MASKINEN HAR OGSÅ AFGIVET RAPPORT OM OVEROPHEDNING...
DET KAN IKKE VÆRE SANDT!
JO!
TRE MILLIONER POSER PEBERMYNTEPASTILLER!
DET ER OGSÅ DEN FORDØMTE, IDIOTISKE PAPHJERNEDE SPÆTTE!
ÅH...
...OG DE SKULLE HOLDE ØJE MED HAM, MIKKELSEN!
ØH... JEG VAR I MOTIONSRUMMET... JEG HAVDE FORTALT HAM DET HELE...
SPÆTTE
ER DER NOGET GALT, HR. DIREKTØR?
GALT?... NÆH...
BORTSET FRA DE TRE MILLIONER POSER PEBERMYNTEPASTILLER!!!
...JAMEN DET STOD DER I PLANEN, HR. DIREKTØR...

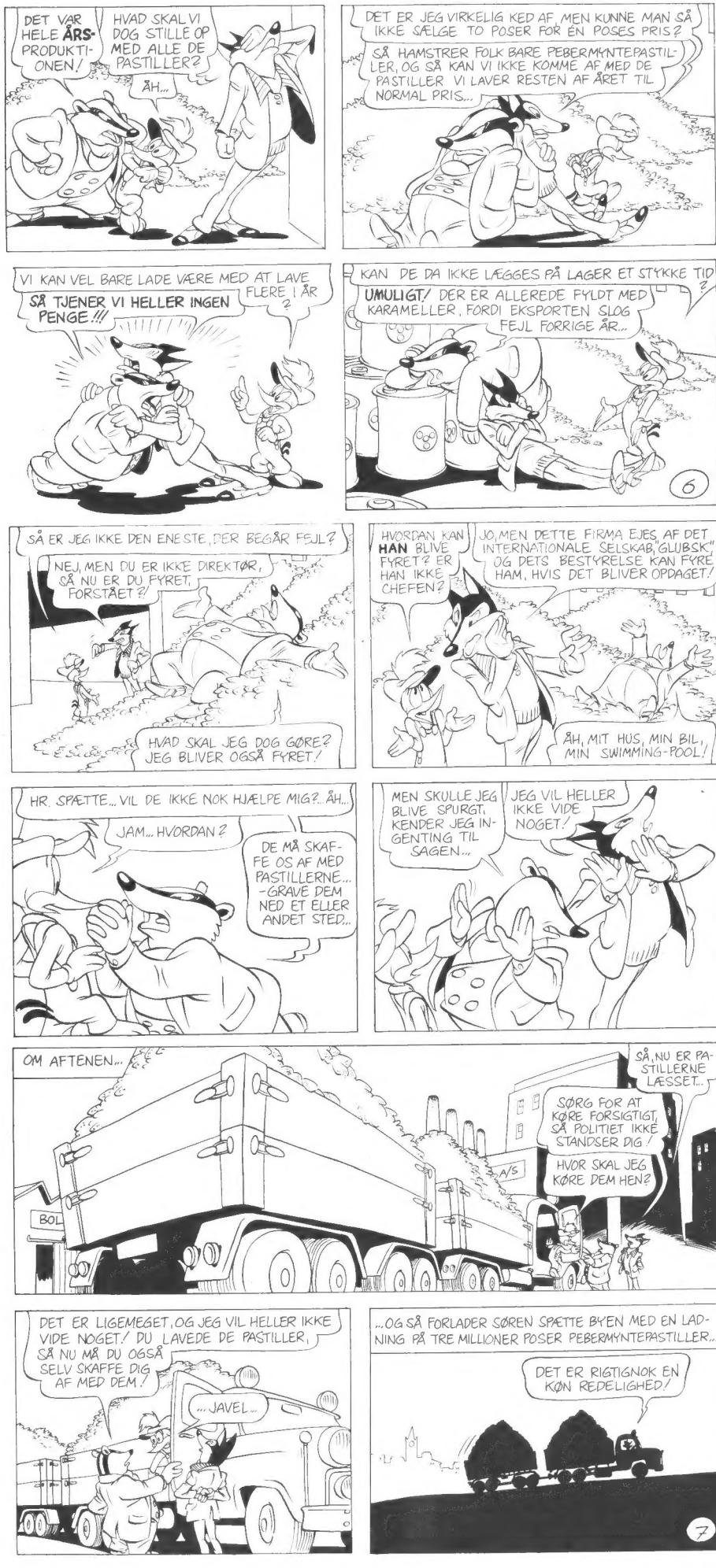
DET VAR HELE ÅRS-PRODUKTIONEN!
HVAD SKAL VI DOG STILLE OP MED ALLE DE PASTILLER?
ÅH...
DET ER JEG VIRKELIG KED AF, MEN KUNNE MAN SÅ IKKE SÆLGE TO POSER FOR ÉN POSES PRIS?
SÅ HAMSTRER FOLK BARE PEBERMYNTEPASTILLER, OG SÅ KAN VI IKKE KOMME AF MED DE PASTILLER VI LAVER RESTEN AF ÅRET TIL NORMAL PRIS...
VI KAN VEL BARE LADE VÆRE MED AT LAVE FLERE I ÅR
SÅ TJENER VI HELLER INGEN PENGE!!!
KAN DE DA IKKE LÆGGES PÅ LAGER ET STYKKE TID?
UMULIGT! DER ER ALLEREDE FYLDT MED KARAMELLER, FORDI EKSPORTEN SLOG FEJL FORRIGE ÅR...
6
SÅ ER JEG IKKE DEN ENESTE, DER BEGÅR FEJL?
NEJ, MEN DU ER IKKE DIREKTØR, SÅ NU ER DU FYRET, FORSTÅET?!
HVAD SKAL JEG DOG GØRE? JEG BLIVER OGSÅ FYRET!
HVORDAN KAN HAN BLIVE FYRET? ER HAN IKKE CHEFEN?
JO, MEN DETTE FIRMA EJES AF DET INTERNATIONALE SELSKAB "GLUBSK" OG DETS BESTYRELSE KAN FYRE HAM, HVIS DET BLIVER OPDAGET!
ÅH, MIT HUS, MIN BIL, MIN SWIMMING-POOL!
HR. SPÆTTE... VIL DE IKKE NOK HJÆLPE MIG?.. ÅH..
JAM... HVORDAN?
DE MÅ SKAFFE OS AF MED PASTILLERNE... -GRAVE DEM NED ET ELLER ANDET STED...
MEN SKULLE JEG BLIVE SPURGT, KENDER JEG INGENTING TIL SAGEN...
JEG VIL HELLER IKKE VIDE NOGET!
OM AFTENEN...
SÅ, NU ER PASTILLERNE LÆSSET...
SØRG FOR AT KØRE FORSIGTIGT, SÅ POLITIET IKKE STANDSER DIG!
HVOR SKAL JEG KØRE DEM HEN?
A/S
BOL
DET ER LIGEMEGET, OG JEG VIL HELLER IKKE VIDE NOGET! DU LAVEDE DE PASTILLER, SÅ NU MÅ DU OGSÅ SELV SKAFFE DIG AF MED DEM!
...JAVEL...
...OG SÅ FORLADER SØREN SPÆTTE BYEN MED EN LADNING PÅ TRE MILLIONER POSER PEBERMYNTEPASTILLER...
DET ER RIGTIGNOK EN KØN REDELIGHED!
7

interessen for Funny Animalsserierne dalede i USA. Fordi man aldrig havde betragtet dem som noget, der havde muligheder i sig selv. De blev kun betragtet som et billigt spin-off på tegnefilmene, og fra producenternes side var den eneste motivation, at seriehæfterne skulle pudse stjernens glorie, altså bruges til at præsentere seriefigurerne for publikum. Når interessen holdt sig længere hos serierne end for filmene,så skyldes det også, at serierne kunne produceres for et mindre budget end filmene. Kort-filmene (cartoons) blev lagt på is, og de serier, der ikke havde højere ambitioner end kortfilmene, fulgte snart efter. Producenterne af animation lagde stilen om, så filmene kunne komme ind på biografmarkedet på lige fod med spillefilmene. Disney (og andre) lavede tegnefilm af spillefilmslængde. Man udviklede nye figurer til hver ny produktion, og hver gang var det den nye historie der bestemte, hvordan figurerne skulle være. Historierne kom i højsædet i tegnefilmene, og figurerne måtte føje sig derefter.

Hvordan nu med tegneserierne? Kunne man ikke gøre det samme med dem? Kunne man ikke koncentrere sig om at fortælle spændende og gode, lange historier - og så udvikle de figurer der var nødvendige til at præsentere de enkelte historier? Nej, det kunne man ikke, og det kan man stadig ikke i USA, lader det til. Hele serieindustrien er nemlig stivnet i den golde tradition, der byder, at man KUN kan lave tegneserier som SERIER. At der skal være en hel bunke udgivelser med det samme figur-galleri, eller i al fald med samme »stjerne«.

OK, det skal indrømmes, at »stjernen« er god til at fange opmærksomheden, men den må optræde i en meningsfuld sammenhæng, hvis publikums interesse skal fastholdes eller udbygges. Det kan man desværre ikke rigtig vinkle i USA, man har opgivet genren, ingen lader til at se mulighederne. Istedet fortsætter man med at udgive de samme gamle serier - mest med reprints - og de serier man nylaver, er korte 4-8 siders serier, der kun koncentrerer sig om banaliteter. Det er ikke så sært, at Funny Animal-publikummet har vendt mediet ryggen, når producenterne ikke har kendt deres besøgelsestid og fastholdt interessen mens den var der. Man indså helt enkelt ikke den ekstra dimension, som serierne kunne tilføje Funny Animal-mediet. Man nøjedes med at lave serie-udgaver, der gentog kortfilmenes enkle intriger, noget som uvægerligt bli-

ver trivielt efterhånden. Den korte form kan næsten ikke undgå at udvikle sig til gentagelser.

I Europa er vi naturligvis gennem effektiv markedsføring til en vis grad blevet underlagt amerikanske vurderingsprincipper, men stjernebegrebet er dog ikke helt så fasttømret som USA. Nok har vi stadig gennemgående figurer i de fleste serier, men de må dele opmærksomheden med en masse andre optrædende, og fremfor alt: Historien er i højsædet, og DET er vigtigt. Nok ser vi Lucky Luke vandre fra album til album, men problematik og miljø skifter, og der er masser af supplerende figurer. Han er heller ikke nogen stjerne i amerikansk forstand. Han er mere en del af en helhed, og helheden er det vigtigste. Vi ser ham reagere mere end agere, og han er beskeden i sin fremtræden. Hans handlinger skal ikke tjene til at pudse egen glorie.

Vi ser noget af det samme i de hollandske Funny Animal-serier fra f.eks. Toonder Studios. Her har vi også hovedpersoner, der er dyrekarrikaturer, men serierne er fyldt med en masse andre dyre-karrikaturer, der også er opmærksomhed værd, og som spiller fremtrædende roller i handlingen. Hovedpersonerne er ikke stjerner på samme måde som i hovedparten af amerikanske Funny Animal-serier. De er noget i kraft af deres position i en større intrige, og alle bipersonernes reaktioner er med til at frembringe facetter hos hovedpersonen, og hans anseelse vokser, i og med, at vi ser vedkommende som en naturlig del af en større helhed.

Det samme forsøgte Barks på. Han forsøgte at få ænderne til at være en del af et større samfund. Men hans muligheder i den henseende var ikke ubegrænsede, for efter amerikanske principper skulle ænderne stadig være de altafgørende stjerner. De omgivende figurer skulle som personligheder tage sig ud som ynkeligt skravl jævnført med de karakterfulde ænder, og sådan kom det da også til at se ud, idet Barks gang på gang lagde bånd på sig selv i retning af at indføre markante bipersoner. Nok kunne han hitte på gode opponenter (skurke og sådan) men dette hører også til stjerne-traditionen, at man har habile skurke. At sætte ænderne ind i et nuanceret samfund med mange spændende medlemmer og markante personligheder var der derimod ikke mulighed for. Hvorfor ser vi de evindelige hundetyper

HVAD SKAL JEG STILLE OP MED DEM? DER ER IKKE PLADS TIL DEM DERHJEMME, OG JEG KAN IKKE FORÆRE DEM BORT UDEN AT DET VÆKKER MISTANKE...
DET LETTESTE VILLE VÆRE AT TIPPE DEM I HAVNEN, MEN DET GÅR IKKE...
...OG DET VILLE OGSÅ VÆRE SYND OG SKAM AT HÆLDE DEM I FLODEN...
...PÅ LOSSEPLADSEN VIL DE OGSÅ BLIVE FUNDET...
PASTILLERNE FEJLER IKKE NOGET, MEN AT SPISE SIG IGENNEM DEM BLIVER NOK FOR MEGET AF DET GODE...
NU HAR JEG DET!
DETTE ER VINDHØJ, HVOR SØREN SPÆTTE EN GANG KØBTE EN SOMMERHUSGRUND.. BILLIGT PÅ GRUND AF BELIGGENHEDEN, VISTE DET SIG...
...SOMMERHUSET FIK HAN ALDRIG BYGGET, MEN DER STÅR ET GAMMELT SKUR...
JEG FJERNER LIGE ET PAR TAGPLADER...
...OG SÅ TIPPER JEG PASTILLERNE NED I SKURET INDTIL VIDERE...
DET BLIVER SENT INDEN LASTVOGNEN ER TØMT... OG DET ER BEGYNDT AT BLÆSE OP...
DE SKYER SER ILDEVARSLENDE UD, MEN NU ER JEG HELDIGVIS FÆRDIG...
8
DER VAR IKKE PLADS TIL ALLE PASTILLERNE I SKURET, MEN DET ER DER IKKE NOGET AT GØRE VED..
MØRKE SKYER TRÆKKER SAMMEN OVER VINDHØJ... ET UVEJR ER PÅ VEJ...
...SNART BEGYNDER TORDENEN AT BULDRE...
DER ER VIST EN STORM UNDER OPSEJLING.. JEG MÅ HELLERE SE AT KOMME HJEMAD..
RUMLE
...MEN NETOP DA HAN SKAL TIL AT KØRE BORT...
KNITRE

NOGEN TID EFTER KOMMER REGNEN, OG ILDEN SLUKKES...
NU ER DER INGEN FARE LÆNGERE... SÅ KAN JEG GODT KØRE HJEM...
UNGERNE ER NOK BLEVET UROLIGE FOR MIG... MEN HVORDAN SKAL JEG FORKLARE DEM, AT JEG HAR MISTET MIT JOB?

DEN KRAFTIGE TORDENREGN OPLØSER PEBERMYNTEPASTILLASKEN OG SIVER NED I JORDEN PÅ VINDHØJ...
... HVOR DEN KOLOSSALE MÆNGDE ASKE I FORBINDELSE MED DEN SÆRLIGE JORDBUND DER PÅ STEDET FREMKALDER MÆRKELIGE REAKTIONER I JORDLAGENE...
...OG DE MYSTISKE STOFFER, DER DANNES, OPSAMLES I GRUNDVANDET I JORDEN...

DA SØREN LANGT OM LÆNGE KOMMER HJEM...
HVAD ER DER SKET, SØREN?
HVORFOR KOMMER DU SÅ SENT?
DET ER EN LÆNGERE HISTORIE, MEN NU ER JEG DØDTRÆT!
HVAD ER DET FOR EN MASSE POSER DU HAR MED HJEM?

PEBERMYNTEPASTILLERNE... DE ER TIL JER...
ORV, SIKKE MANGE!
DER ER JO TIL FLERE ÅRS FORBRUG!
- ÅH, DET ER INGENTING, BØRN... INGENTING...
ZZZZZZ...
HVAD MENTE HAN MED DET?
...ANER DET IKKE...
10

i Duckburg? Fordi de er så behageligt neutrale. De tager ikke opmærksomheden fra ænderne. Barks kunne tegne en enkelt gris eller bjørn i ny og næ, men det var også det hele. Intet måtte anfægte ændernes stjerneposition. De skulle have den fulde og udelte opmærksomhed hver gang. Og den begrænsning var Barks udmærket klar over. Hvilke vidunderlige eventyr kunne han ikke have berettet, hvis han fik lov også at fortælle historier efter europæisk mønster: Altså hvor hovedfigurerne mere stod på lige fod med de omgivende personer, der også havde spændende personligheder? Hvilket mylder af liv kunne vi så ikke have set?

Hvis man skal genoplive Funny Animal-traditionen i dag, så må man undgå at gøre de samme fejl som de amerikanske producenter. Og det skulle nok kunne undgås, for her har vi ingen produktion af cartoons, som serierne skal være med til at promote. Her er serierne nemlig serier, og de bør være serier for seriernes egen skyld. Det er også sådan publikum vil have det. Vi må lave serier, hvor hver serie for så vidt muligt får en egenværdi mere end dens berettigelse udfra at være en del af en lang suite af fortællinger. Det skulle ikke forhindre, at der OGSÅ kunne blive en længere række, men hver enhed må have sin berettigelse i sig selv. Det hænger også sammen med den europæiske albumtraditon, der anvender andre principper end seriemagasinproduktionen. I Frankrig er udviklingen længst fremme, og her udsender man direkte album »oneshots« dvs. album, hvor man ikke kan være sikker på at træffe figurer man kender i forvejen og heller ikke vil møde igen. Fortællingen har overtaget en del af opmærksomheden, og det er bare godt. Udgivelsesmæssigt er det stadig lettere at markedsføre den slags som en »serie« åbenbart, og så giver man suiten en fællesnævner som f.eks. »Histoires Fantastiques« eller »Karat-serien«. Udviklingen går i den retning, at publikum holder sig orienteret om udgivelserne, og er parat til at acceptere en udgivelse på sin egen-værdi mere end dens placering i en »serie«. Hvem ved, måske kommer man en dag så vidt, at man kan lave serie-udgivelser med Funny Animals efter samme principper som Tegnelangfilm: At man opfinder et helt nyt figurgalleri hver gang, der passer perfekt til at fortælle den historie, som man nu har i tankerne. At købe en sådan udgivelse vil næsten kunne sammenlignes med at gå i biografen og se en tegnelangfilm . . . Og det ville da slet ikke være så galt?

HVEM ER FREDDY MILTON?

SØREN SPÆTTE-serien side 5-11 er de første 10 sider af SØREN SPÆTTE album nr. 2 af Freddy Milton. Det udkommer i begyndelsen af 1979.

Freddy Milton ved tegnebordet, ifærd med at lave Donald Duck-serier til Holland.

På trods af sit udenlandsk klingende navn, er 30-årige Freddy Milton pæredansk, og bor i Viborg. Han er uddannet lærer på seminariet i Skive, men besluttede hurtigt at lægge lærergerningen på hylden til fordel for arbejdet med tegneserier.

Freddy Milton startede med at lave flere forskellige serier med sjove dyr allerede i midten af tresserne. Sammen med sin bror Ingo lavede han spændingsserien Zenit, der i en periode blev bragt i Jyllands-Posten.

Samtidig hermed startede han bladet Sejd, der bragte serier af Milton selv, samt af kendte og ukendte tegnere fra flere lande. Der er udkommet 12 numre af Sejd.

I 2 1/2 år arbejdede Milton free-lance for Interpresse's søsterforlag Semic Press i Stockholm med ombrydning af avistegneserier til bladform. I Stockholm mødte han den svenske tegneserieforsker og -forfatter Magnus Knutsson, sammen med hvem Milton lavede en karikeret udgave af Sherlock Holmes: Sheerluck Homes. Samarbejdet med Knutsson ophørte, men Milton fortsatte serien, der i øjeblikket bringes herhjemme med stor succes i Seriemagasinet.

Ved hjemkomsten fra Stockholm blev Milton fast oversætter og håndtekster på en række seriealbum fra Carlsen if og Interpresse.

Interessen for »de gode gamle« Anders And-historier var for alvor blusset op hos Milton, og han gav sig til at grave i disse. Amerikaneren, der enehændigt fremstillede de fleste af »de gode gamle« serier, gav navnet til Miltons tidsskrift Carl Barks & Co., som siden er udkommet flere gange årligt. Miltons beundring af Carl Barks' arbejder var stor, og denne interesse førte til kontakt med det hollandske forlag Oberon, der producerer serier til den hollandske udgave af Anders And, og som gør det med spræl og personlighed og uden den censur, man kender fra den danske produktion. Milton opholdt sig et stykke tid i Holland, og sammen med andre dygtige tegnere og forfattere er han medlem af den produktionsstab, der producerer Disney-serier til den hollandske udgave.

Herhjemme havde Munksgaard brug for en tegner, der beherskede tegneseriemediet, idet man gerne vil lave en række historiebøger i tegneserieform. I 1977 udsendtes tre bind: Historien om en sten, Pest blandt mennesker og Vagn i Viking, alle udarbejdet af Milton.

Da Interpresse, der gennem mange år har udgivet Søren Spætte i Danmark, efterhånden løb tør for det originale amerikanske materiale, fik man en aftale istand med de amerikanske rettighedsindehavere om en dansk produktion på licens. Og man var klar over, at det var Freddy Milton, man skulle henvende sig til. Milton selv havde en række ideer om, hvad Søren Spætte kunne bruges til, og det samme havde redaktør Henning Kure, der tilrettelagde produktionen, der foreløbig er resulteret i det første Søren Spætte-album: »Klatten kommer« - den første Søren Spætte-historie, der overhovedet er fremstillet til album-brug.

HVEM ER CHRISTIAN HAGEN?

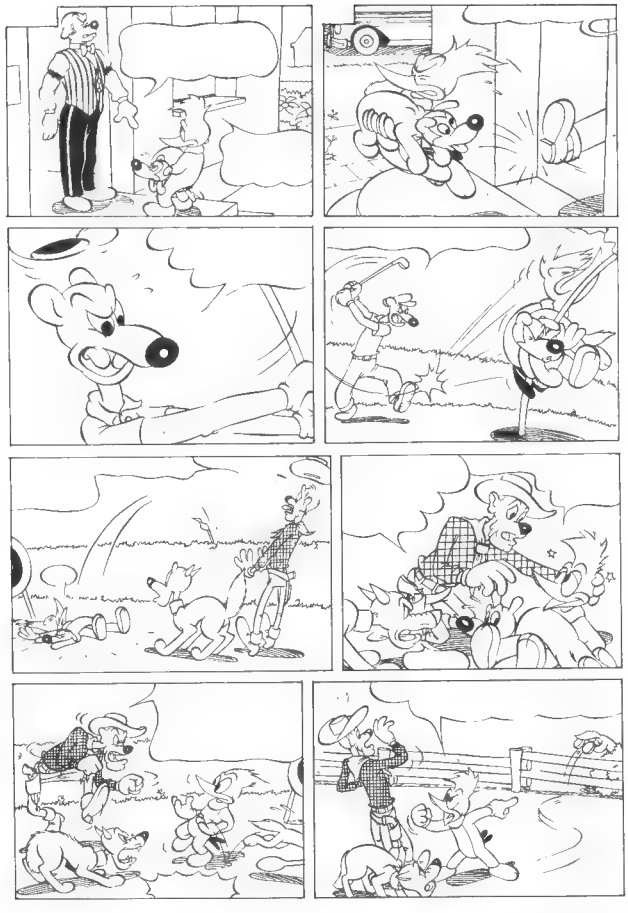

OM MIG SELV:
Jeg er noget af et sideskud: Der er ingen andre serietegnere i familien ... dog, min lillebror har lavet en (næsten) komplet liste over kaptajn Haddocks skældsord, og det lugter da af fugl. Mine data: Født 31.8.1956. Død: ? Startede serietegning julen 1975, da jeg mødte Jussi Olsen, trofast manusmand, kom på Søren Spætte via Freddy Milton i september 1977, og har nu osse slået mig igennem hos Oberon, Donald Duck, med Mickey Mouse og Anders And. Mit store forbillede er Paul Murry's yo'er-serier. Jeg er ikke tilfreds før jeg har lavet en serie uden egentlig koks, dvs. aldrig!

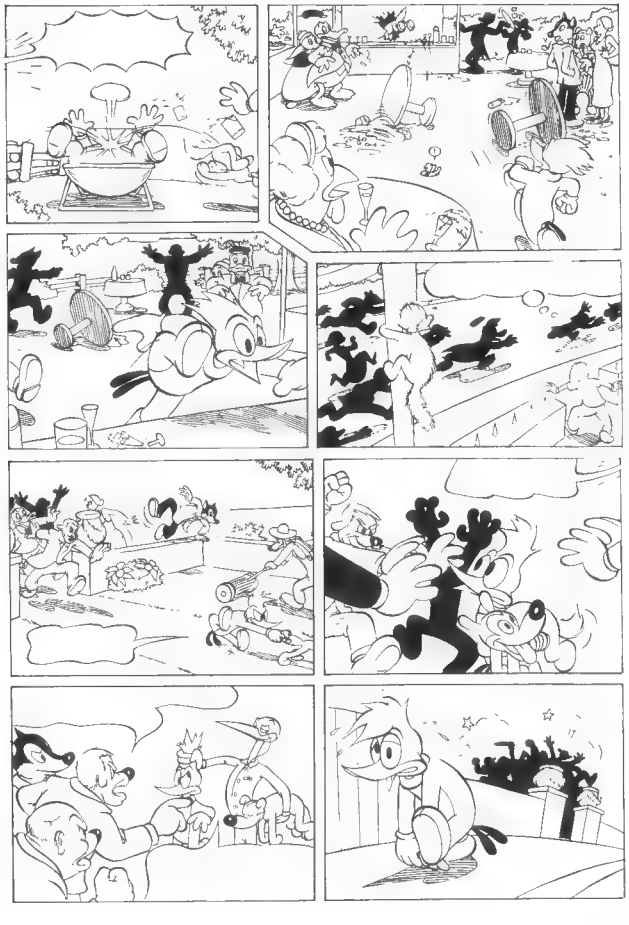

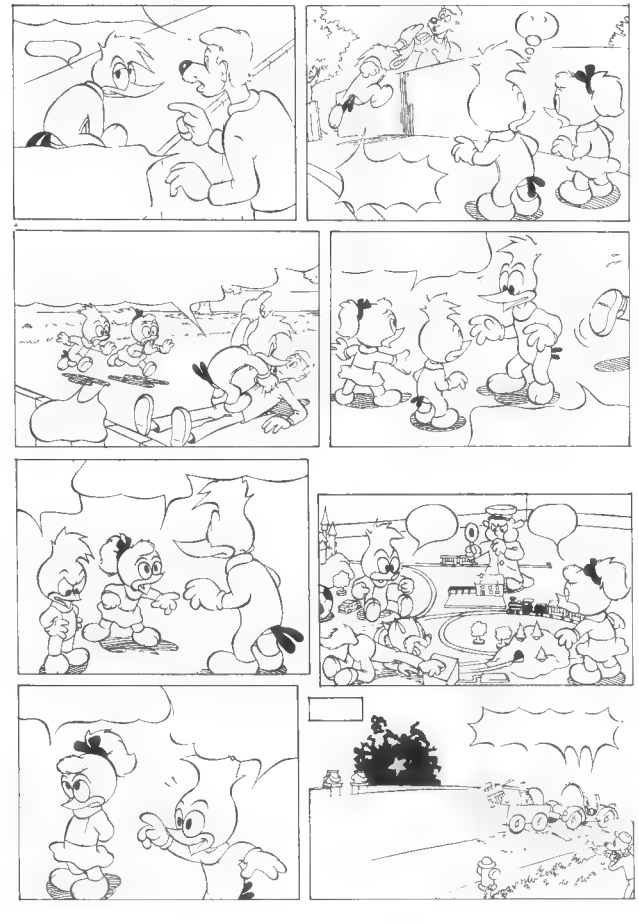

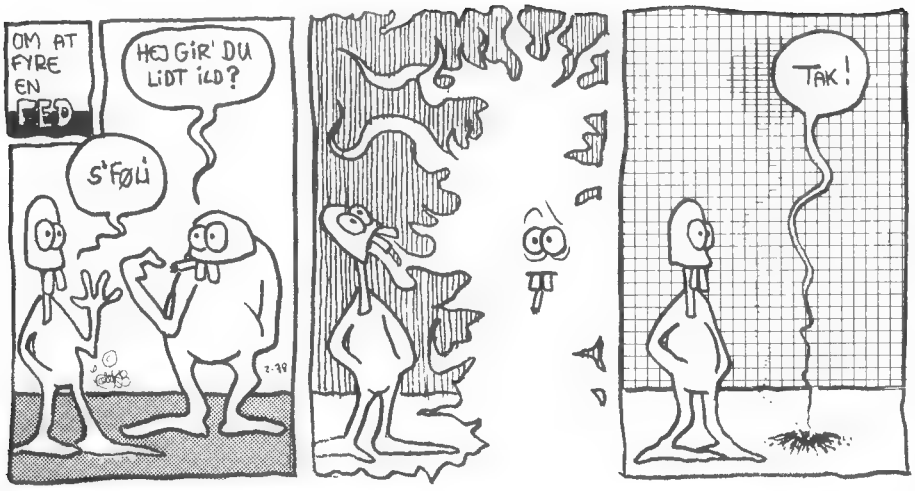

BALDER&BRAGE

KOLLEKTIVT FORLAG

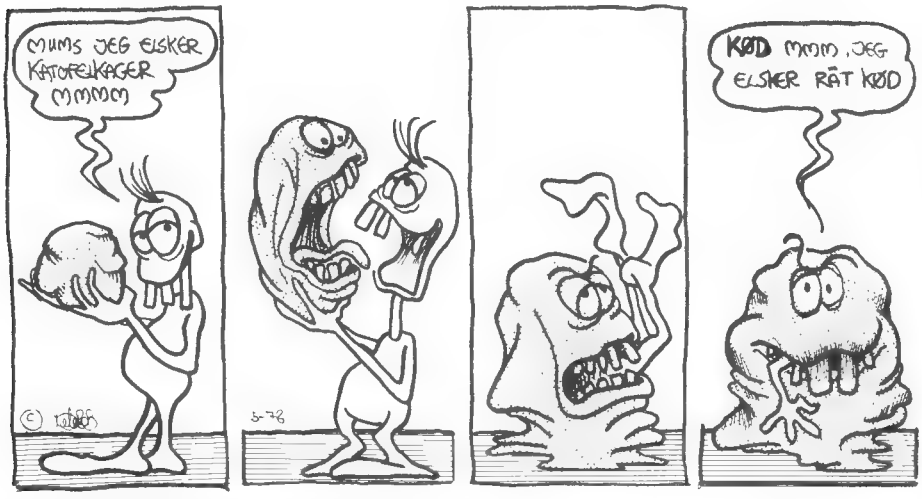

Brage snitted fløjter af Balders pile,
pile vokser hurtigt, så Brage måtte ile.
Splinterne de fløj og fløj, så aser måtte smile,
så tog de sig en fløjte hver, så Brage kunne hvile.

En beskrivelse af et nyt dansk tegneserieforlag som snart begynder at udgive et stort månedligt tegneserieblad med danske tegneserier,

jeku ar sikkert stødt på navnet Balder og Brage i Kulørte Sider og Seriemediet, men i virkeligheden er det efterhånden et helt år siden de første forhandlinger om dannelsen af forlaget blev ført. I maj-juni kom vores første udgivelser, som sikkert er blevet anmeldt i enten dette eller det forrige nummer af Kulørte Sider. Det må nok indrømmes at både Balder og Brage og Det danske tegneserieforbund har været for sløve til at informere om sig selv, og det vil vi gerne forsøge at rette op på. Vi vil her forsøge at give dig en bredere orientering om Balder og Brage end der tidligere har været i Kulørte Sider og Seriemediet.

Balder og Brage er et kollektivt forlag, og det betyder at der er et meget udstrakt demokrati i forlaget. Alle er mere eller mindre med i beslutningerne, og alle er med i det praktiske arbejde med at lave bladene og med at få dem solgt Alle organisationer har deres problemer med nogle medlemmer der laver mere end andre, men det er vi lykkeligvis på vej ud af. Vi er godt på vej til at få os selv fuldstændig aktiviseret. Vi styrer selv vores forlag, og vi skaffer selv den nødvendige kapital, dels gennem egne indskud, og dels ved at få folk til at forudbetale abonnementer og annoncer.

Grunden til at vi har slået os sammen om at oprette et fælles forlag er naturligvis at vi led nederlag på at køre vores eget lille ræs med at sammensætte, udgive og sælge vores egne blaee. Nu er vi flere om det. Det betyder dog iske mindre arbejde for den enkelte, snarere tværtimod, men det betyder at vi kan udnytte hinandens erfaringer, og at vi kan lave noget arbejdsdeling, sådan at vi ikke skal gøre det samme arbejde to gange, sådan som vi gjorde det før i tiden. Det betyder også noget økonomisk at have 7 andre mennesker i ryggen, istedet for at skulle stå alene med stress og mavesår over at skulle have afleveret de sidste 500 kr. til trykkeren for 14 dage siden!

En anden god ting er at vi har mulighed for at give hinanden en god og solidarisk kritik. Vi bliver opmærksomme på hinandens begrænsninger, og på en masse gode sider ved hinanden, som vi ellers ikke havde set før. Vi har naturligvis også en rimelig kvota af skænderier og uenigheder, men tilsyneladende ikke flere end i alle andre grupper der arbejder sammen p et eller andet.

Vi har altså sluttet os sammen for at kunne udgive vores egne ting under mere betryggende forhold. Vi vil især udgive , men hvis vi i forlagskollektivet er enige om det, så kan det godt være at der også kommer andre ting ud fra Balder og Brage. En af de andre ting er plakater. Vi har faktisk allerede en til trykning på et noget sløvt silketrykkeri. Det er en meget smuk tegneserie i plakatform som Torstein Gundersen har lavet engang for meget længe siden. Hvis ellers det går godt med den, så kan det godt være at vi trykker andre plakater senere.

Det hele begyndte engang i slutningen af 1973 da Terkild Marker begyndte at udgive Sær og Kær. Han kaldte sit forlag for Markers Serie Forlag, og fik to numre af Sær og Kær ud, samt en plakat. Gruppen omkring Sær og Kær bestod af Jesper Bach Jensen, Torstein Gundersen samt nogle pip fra Morten Søndergård, Jussi Olsen og Ervin Neutzsky-Wulff. Samtidig begyndte Uno Krüger at sætte læsernes egne serier i Seriemagasinet. En hel del af de mennesker der nu laver danske tegneserier fik deres første serie trykt i Seriemagasinet. Det fortjener Uno Krüger megen tak for. Da der var gået nogen tid var der nogen der begyndte at tænke på om ikke det ville være godt at få samlet nogle af disse mennesker op. Det var Torben Skjødt Jensen (redaktøren af Kulørte Sider) og Jørgen Nielsen (bestyreren af Balder og Brages salgstjeneste). De lavede så bladet Knulp, som de ville udgive på forlaget Plunk. Så skete der dog det beklagelige at de to ikke kunne forliges om tingene, og så skiltes de. Torben Skjødt Jensen og Rune Kidde ettede

så forlaget slå højt, som distribuerede Knulp og så begyndte at udgive Blomstrende Spaghetti. Kredsen omkring Knulp omfattede foruden Jørgen og Torben også Peder Madsen, Lars Dahl, Uno Krüger, Rune Kidde og Ole McDonald Jørgensen. Der kom aldrig mere end et enkelt nummer af Knulp, og selv om Rune snakker om at han gerne vil lave et nyt nummer på forlaget slå højt, så har det faktisk ingen særlig betydning, da den gavn vi har af Knulp faktisk er mere psykologisk end praktisk.

Samtidig med alt det der rod med forlaget Plunk og forlaget slå højt, så udkom Det danske tegneserieforbunds medlemsblad Seriemediet med sit første nummer. Det var et stort Uno Krüger nummer! På Fyn i Odense udgav Jesper Gimbel og Thomas Rump tegneseriefanzinet FYM. Det blev kun til et par enkelte numre. Og med det har vi faktisk præsenteret alle de mennesker der var med til at starte Balder og Brage, når vi ser bort fra nogle stykker (Asger Pedersen, Per Jonasson og Peter Kielland-Brandt) som kom gennem Det danske tegneserieforbund.

Det var på Det danske tegneserieforbunds årlige udstilling i Huset (København) at Balder og Brage endelig blev til virkelighed. Der fik vi snakket sammen og blev enige om en hel del forskellige ting i forbindelse med vores forlagsdannelse. Vi kan altså takke Det danske tegneserieforbund, og deres udstilling for at Balder og Brage eksisterer.

Det danske tegneserieforbunds væsentligste aktivitet er tilsyneladende den rlige udstilling, og der er da også kommet flere gode ting ud af den. I 1977 kom der foruden Balder og Brage også en institution der kalder sig selv for Dansk tegneserieseminar ud af udstillingen. De holder et seminar på Tvind i august, en måned der sikkert er lykkeligt passeret når du læser dette. Men det skal du ikke være så ked af, for de regner med at holde et til næste år også. De er blevet betænkt med 2000 kr. fra kulturministeriet, så det lader til at være et seriøst foretagende. De siger også at de regner med at få nogle penge ud af henholdsvis Carlsen IF og Interpresse. Borgens forlag har til gengæld givet dem en kurv! Arrangørerne, Hans Møller, Søren Winterberg, Ole Pihl og Terkild Marker, lader sig slå ud af et enkelt negativt svar på deres ansøgninger.

Balder og Brage blev altså oprettet, og det gik ikke fredeligt til. Der var masser af uenigheder der skulle glattes ud før man kunne erklære forlaget for stiftet. Vi har endnu ikke færdigdebateret vores struktur, og det får vi måske aldrig, men vi er så tilpas enige at vi har kunnet komme overens når der har sket noget uforudset. Vi har kunnet klare alle de konkrete problemer der er dukket op. For et år siden ville ingen af os have troet at sådan et samarbejde var muligt. Vi havde alt for mange dårlige erfaringer med tidligere forsøg på at lave noget sammen. Men nu tror vi på at vi også fremover vil være i stand til at samarbejde om at bringe en masse danske tegneserier på markedet. Vi tror så meget på det at vi har besluttet at begynde at udsende et stort månedligt blad med tegneserier.

Men for at kunne gøre sådan noget, så måtte vi jo have en mulighed for at diskutere tingene. Da vi bor spredt ud over hele landet: Helsingør, København (Østerbro og Nørrebro), Roskilde, Bogø, Odense og Fåborg, så har det altså været en lille smule svært. Vi har forsøgt at afhjælpe problemet med udsendelsen af et internt blad, som Jesper Gimbel udsender en gang om måneden. Vi er ret flinke til at slå hinanden oven i hovederne i dette blad, men det viser sig altid at vi kan finde ud af tingene når det er nødvendigt. Vi bruger også telefonen ret flittigt, og det hænder også at vi sender breve til hinanden. Alt i alt er det vores erfaring at man godt kan klare sig rimeligt godt på den måde. Vi kan dog ikke på nogen måde undvære de møder vi trods alt holder sådan omtrent hvert halve år, hvor vi alle er til stede. Vi holder også møder ind imellem hvor kun nogle af os er til stede, men det er begrænset hvor meget man får ud af det. Balder og Brage er, og det mener vi er meget væsentligt, et demokratisk styret forlag, hvor alle er med i beslutningerne. Vi har hver een stemme, og de fleste ting afgøres, efter kortere eller længere diskussion, ved almindeligt stemmeflertal.

Hvis de selv går rundt med ideen til et blad, så skal du prøve at kontakte os. Hvis du helst vil udgive det selv så kan vi give dig nogle gode råd om det. Vi har efterhånden en vis portion erfaring med opsætning (papirmontage), valg af trykkeri, distribution og salg af småhefter. Vi kan også direkte tilbyde dig at sælge dine blade for dig, hvis du er villig til at give os en rimelig forhandlerrabat. Men alt det er du faktisk nødt til at snakke med os om, eller i det mindste til at skrive os et brev om, så det vil vi ikke skrive mere om. Der er også den mulighed at du har lyst til at lave serier, men ikke har lyst til at stå alene om det. Hvis det er tilfældet, så var det måske en idé at blive medlem af Balder og Brage? Vi er meget interesseret i nye medlemmer, så vi kan blive flere. Hvis du er interesseret så skal du kontakte os med det samme. Skriv til

Jesper Gimbel
Paludan Müllersvej 13
5230 Odense M

Han vil både give dig nærmere oplysninger om betingelserne for medlemsskab, samt besvare eventuelle spørgsmål. Du behøver naturligvis ikke være medlem af Balder og Brage for at vi skal hjælpe dig med at få en enkelt udgivelse op at stå, så hvis det bare er det, så skal du altså ikke være bange for at kontakte os. Noget andet er hvis du vil have udgivet stakkevis af serier hos os, så må vi naturligvis kræve at du er medlem.

Balder og Brage har i øjeblikket 8 medlemmer, og et 9ende er i gang med at forhandle om at blive lukket ind. De 8 nuværende medlemmer er:

Det danske tegneserieforbund
Jesper Gimbel
Rune Kidde
Peter Kielland-Brandt
Terkild Marker
Jørgen Nielsen
Asger Pedersen
Thomas Rump

og det kommende medlem er:

Seriemediet
Det danske tegneserieforbund repræsenteres af Per Jonasson og Seriemediet repræsenteres af (vistnok) Tommy Andreasen.

Seriemediet er som sagt ved at søge om optagelse i Balder og Brage, og det betyder at abonnementer og annoncer vil blive administreret af Balder og Brage. Aftalen bliver sandsynligvis at Seriemediet redigeres af en redaktør udpeget af Det danske tegneserieforbunds hovedbestyrelse, sådan som det har sket hidtil, men at alle de ting der er forbundet med selve udgivelsen vil blive ordnet af Balder og Brage. Det danske tegneserieforbund har naturligvis forpligtet sig til at aftage størsteparten af oplaget på lidt længere sigt, men for øjeblikket betyder det faktisk at der hober sig en del eksemplarer af Seriermediet op i Balder og Brages salgstjenestes lokaler. På lidt længere sigt regner vi dog med at det vil gå nogenlunde lige op. Hvis du er interesseret i medlemsskab på lignende betingelser, så skal du altså se at få gang i skrivemaskinen og se at få kontaktet Jesper Gimbel.

Hvis vi nu skal lidt ned på jorden igen, så skulle vi måske snakke lidt mere om tegneserier. Vi anser, som allerede sagt, det for en meget væsentlig opgave at udgive danske tegneserier, og vi regner også med at vi allesammen dukker op på det seminar om at lave tegneserier, som nogen i Det danske tegneserieforbund er i gang med at arrangere, og som når dette læses sikkert er vel overstået. Vi har allerede udgivet 4 hefter:

Andarkisten nr. 1
Blomstrende Spaghetti nr. 3
Tabu/Anghur nr. 1
Hedensk tidende nr. 1

Alle disse 4 hefter må karakteriseres småblade. De kommer i små oplag, udkommer som vinden blæser, eller sjældnere endnu! Er i A5 format, eller allerhøjst i Sejd format! Vi kunne naturligvis ikke drømme om at holde op med at udgive Blomstrende Spaghetti, og der vil helt sikkert også komme andre små blade fra Balder og Brage af, men vi har fundet ud af at vi må begynde at udgive noget der kommer mere jævnligt, og hvor der er et mere varieret udbud af serier. Derfor er vi også blevet enige om at begynde at udgive et fællesblad!

Vort største, mest tidskrævende og pengekrævende projekt indtil videre er udgivelsen af et stort månedligt tegneserieblad. Vi forestiller os noget i retning af Metal Hurlant/Heavy Metal, men vi vil vistnok ikke kalde det, men det kan jo være at vi bare kalder det for Balder og Brages fællesblad!

Vores fællesblad skal være et nordisk Metal Hurlant, med benene solidt plantet 2 meter oppe i den solide nordiske luft. Det er faktisk ikke uden grund at vi har kaldt forlaget Balder og Brage. Det er faktisk hentet direkte fra den nordiske mytologi, hvor Balder var vækstgud og Brage digtekunstens gud. Det er meget vigtigt for os at det vi laver bliver nordisk, og ikke en eller anden form for plagiater på enten franske eller USAske serier. Der er ingen af os der er tilfredse med de tegneserier vi laver for øjeblikket, men vi tror ikke at vi har noget at skamme os over, og vi regner med at folk vil forstå vores serier som nogle forsøg på at nå hen i den rigtige retning. For at få lidt fart i tingene begynder vi altså at udgive et stort månedligt blad,

og det er faktisk ingen nem opgave.

Indholdet af vores nye blad vil naturligvis først og fremmest være tegneserier, men også artikler, læserbreve, anmeldelser, nyheder, plakater (på midtersiderne) og forhåbentlig mange andre spændende ting vi først efterhånden finder ud af. Det er klart at hovedparten af de serier vi trykker vil være dem vi selv laver, men også enkelte serier fra andre mennesker vil der være plads til. Hvis du har en kort tegneserie, så er vi meget interesseret i at trykke den. Vi garanterer naturligvis ikke noget, men lad os nu høre fra dig!

Ellers vil der være tegneserier af Asger Pedersen (Lopperne i Seriemediet, Andarkisten, pusler med nogle eventyrserier), Peter Kielland-Brandt (Dr Kildare i Seriemediet, Hedensk tidende, har lavet noget til Andarkisten), Terkild Marker og Jørgen Nielsen (Sær og Kær stof som kommer i fællesbladet), Rune Kidde (Knulp & Blomstrende Spaghetti, Oves fader), Jesper Gimbel (Tabu Anghur), Thomas Rump (Vi kender ham), Torstein Gundersen (Sær og Kær, Phantasque), Jesper Bach Jensen (Sær og Kær) og måske flere.

Hovedparten af de ting vi hidtil har anbragt andre steder vil fremover blive anbragt i vores fællesblad, og det betyder nok at der kommer lidt færre af de små hefter, men det er nu engang vilkårene. Vi håber til gengæld at få en god læserkontakt med et jævnudkommende blad. Vi kunne meget tænke os en god og spændende læserbrevkasse, hvor vores serier fik en masse kritik. Vi regner med at der bliver masser af ting der kan kritiseres, men vi regner også med at vores blad bliver meget alsidigt og spændende. Det tegner faktisk til at blive noget af en blandet landhandel.

Vi glæder os meget til at få nummer 0 af vores blad ud. Det sker i forbindelse med Det danske tegneserieforbunds udstilling i Huset. Den er der som bekendt en gang om året. Plakaten for udstillingen vil være som midtersider. På vrangsiden af plakaten vil der være en fyldig programtekst.

Grundlaget for Balder og Brage er de forskellige mennesker der har udgivet deres egne serier, men som så fandt ud af at det var for tåbeligt at vi hver især skulle have vores egen lille postordrebutik. Vi slog derfor Det danske tegneserieforbunds salgstjeneste sammen med de andre, sådan at du kan købe det hele et sted. Vi har i øjeblikket kun 4 blade hvor der står Balder og Brage på, men vi har masser af andre ting, hvad man kan overbevise sig om ved at se på den folder vi har udsendt, og som kan fås gennem vores salgstjeneste som bestyres af Jørgen Nielsen, Klokkervej 99, 4000 Roskilde. Du kan naturligvis købe de fleste af tingene hos Runepress og hos Fantask, men vi håber naturligvis at du vil købe dem hos os. Vi vil til stadighed have alle de nordiske fanziner der er nogen der ønsker at købe hos os, foruden alle vores egne produkter. Vi vil sikkert også selv bruge forlaget som en slags indkøbsforening, sådan at vi kan få de ting Fantask ikke fører, og vi håber andre vil bruge forlaget på lignende måde. Medlemmer af Det danske tegneserieforbund vil i øvrigt få 25% rabat ved køb gennem vores salgstjeneste, undtagen for abonnementer. Det gælder heller ikke for annoncer, men her vil vi sikkert give dem der er medlemmer af det man kan kalde »fandom« nogle rimelige priser. Altså den samme fornuftige holdning som Carsten Søndergaard har på det felt!

Vores fællesblad vil koste 13 kr. pr. eksemplar i løssalg, mens et abonnement på 6 numre vil koste 60 kr. Det er jo en rar pris. Det er vist kun guld der er dyrere, men vi regner med at du vil være villig til at betale denne pris. Vi kan faktisk heller ikke sætte prisen lavere. Det er af hensyn til forhandlerne, for de skal jo have deres 40% rabat til deres i øvrigt helt rimelige løn. Det betyder bare at udsalgsprisen svarer til omkring det dobbelte af fremstillingsprisen. Vi får faktisk ikke selv en øre ud af det.

Vi håber du er blevet så tilpas nysgerrig at du vil støtte os ved at bestille Balder og Brages fællesblad nr. 0 gennem enten vores egen salgstjeneste, eller gennem Fantask, Pegasus, Dr Octopus eller måske mere sandsynligt gennem Runepress. Det vil være en konkret støtte til os, som vil være helt uvurderlig.

Til slut vil vi sige tak til vore kolleger på Runepress fordi de har optaget denne skamløse reklame for vores nye blad.

Kulørt Kommentar

Efter at have løst KS 20, har jeg for alvor fået lyst til at brokke mig:

Omslag: De Luxe, Peter Madsen. Ikke mere farveoslag på »glat« papir, men til gengæld dansk.

Indhold, redaktionelt mm.: Ny layout, okay.

Qvist-interview: Langt det bedste i hele bladet, hvis jeg skal beklage mig over noget her, må det nok blive en manglende præsentation, men den bliver samlet nogenlunde op i interviewet.

Interview med Marker: Joh...jah... hmm..det havde nok været bedre for et nummer siden, mens det endnu var aktuelt! Det virker forøvrigt også irriterende med Torbens evigt tilbagevendende »vil«. En detalje, men alligevel.

Andegården i Burbank: Denne lille (u-)hyggelige fotoserie kunne vist sagtens have indskrænket sig til 2-3 sider uden det havde gjort det mindste, selv om disneykoncernen er af anselige dimensioner.

Alice's bibliotek massakren: Fedt indslag, sjovt og aktuelt og måske også en anelse genial, og sådet ikengang løgn!

Cinematograhfistisc: Om jeg fatter det. Om jeg fatter at nogen kan få sig selv til at stoppe en række filmanmeldelser ind i et seriøst tegneserieomhandlende blad. Havde det så bare været et par tegnefilm, men et par grelle spekulationsfilm. Der er vist ingen fare for, at James Bonds nyeste bedrifter skal smutte uden om diverse journalisters åsyn; men gu' ve' hvor mange der har observeret det nye Gru-album? Iøvrigt tror jeg slet ikke at James Bond høre ind under begrebet mammutfilm. Når artiklen så sluttes af med en lille fortælling om at mediet har sit eget blad, så må bunden være nået! Fri os (mig?) for mere af den slags, tak!

Aktuelt Skandinavien: Red. S. Jensen...Javel...Hvor ser sådan nogle spalter i grunden kedelige ud, og så 6 på én gang..Ny layout? I omtalen af Helges Comics Reporter står der at bladet »skæmmes af meget dårlig stavning«, når man læser sådan noget, kan man ikke helt lade være at trække på smilebåndet. Hvis man kigger KS igennem, vil man kunne finde en masse ord, der er delt forkert, dårlig stavning? Ikke nok med det, i Qvist artiklen/interviewet har man »fortyttet« hele spalter. På samme sider står der også et par linier om SM, at SM ikke længere er læseværdigt kan vi hurtigt blive enige om; men at skrive at Billy Press og til dels Manila ikke er brilliante, det fatter jeg ikke, jeg mener oven i købet, at det er sjældent man ser en så veltegnet serie som BP.

Seriemarkedet: Hvem er Ruyne Kidde? Stavefejl? Ellers er der vist ikke rigtig noget at klage over.

Jeg glemte helt at skrive, hvor godt jeg synes det er, at i er begyndt at udkomme igen. Og hvor positivt det overhovedet er at nogen gider bruge så megen tid på at lave et gennemgående klasse-blad.

Kom igen-Keep on Actioning!!
Michael Madsen

PS. Rom blev ikke bygget på én dag, men alle veje føre alligevel dertil - om I forstår hvad jeg mener.

GUY COLWEL UDSTILLINGEN

af Per Vangtoft.

I dagene 30. juni til 13. juli arrangerede Det Danske Tegneserieforbund en udstilling over den amerikanske undergrundstegner Guy Colwells arbejde samt over amerikanske undergrundsserier generelt.

Guy Colwell, (som vi regner med at bringe en længere artikel om i et senere nr.), er en af de mere kendte af de amerikanske undergrundstegnere og mest spændende, fordi han er kendt for »at gå lidt længere« i sine historier. Han opprioriterer altså det politiske budskab, som har et så kraftigt socialistisk præg som en amerikansk serie nu kan have. Det er meget sjældent at se en konkret socialistisk serie i USA, eftersom alle amerikanere er blevet flasket op med den helt specielle hysteriske form for amerikansk antikommunisme, derfor er de fleste undergrundsserier kun kommet til den antiautoritære indstilling på grund af en indoktrineret frygt for alt, hvad der har med socialisme at gøre.

Colwell har derimod konkretiseret sin kritik lidt og rettet den mod bolighajer og andre kedelige gestalter i sin serie Inner City Romance, der foregår i ghettoer i New York.

Colwells historier er det mest interessante, eftersom han rent grafisk ikke er noget geni, og det var vel også på grund af disse historier og deres beslægtning med de danske undergrundstegneserier, at Tegneserieforbundet arrangerede denne udstilling for at drage nogle paraleller og sammenligne baggrunden for dansk og amerikansk undergrundsproduktion. Det er ihvertfald de argumenter, som Marker bruger i den folder, der blev delt ud i forbindelse med udstillingen.

Det må også siges at være et ganske udmærket initiativ, som Serieforbundet har taget, det må blot konstateres, at det er synd, at det kun blev ved de gode intensioner!

Udstillingen foregik i de velkendte omgivelser i Huset, som efterhånden har været rammen om en hel del mere eller mindre vellykkede festivals/udstillinger. Idet man entrede udstillingssalen kunne man med det samme konstatere at uanset, hvor velkendte og hyggelige disse omgivelser var, kunne de ihverttilfælde ikke live op på den udstilling? Man kunne også fluks konstatere, at Serieforbundet ikke havde haft de største prætentioner med hensyn til, hvordan Colwells originaltegninger skulle hænge. De var klasket op på tre forskellige vægge med store mellemrum uden nogen form for koncentration ej heller bemærkninger til billederne. Når man kiggede nærmere på dem kunne man genkende noget fra Inner City Romance samt historien - They Can't see us fra Young Lust nr. 5. Sidstnævnte er en typisk sex'n drug serie, som fokuserer på de eksponerede fortrængninger. Resten bestod af enkeltbilleder alle med et mere eller mindre erotisk islæt. Faktisk var der ikke ret meget af Colwells mere politisk orienterede ting, hvilket er meget beklageligt, da udstillingen skulle fokusere på dem for at skabe grundlag for en sammenligning med de danske politiske undergrundsserier.

Udstillingen over generelle amerikanske undergrundsserier var meget svær at finde, eftersom de eneste undergrundsserier, der befandt sig i lokalet var 10 hæfter, som lå udspredt over et bord, der var diskret placeret henne ved døren. Det viste sig imidlertid, at **de** var hele udstillingen! Det var først til at regne ud, når man fik øje på et skilt, der hang over bladene. Herpå havde Marker ganske kort (meget kort) gjort rede for, hvilke blade, der nu indgik i denne »udstilling« samt, at han henstillede til folk om ikke at voldtage bladene alt for meget, da det var hans egen samling, der havde stået for skud.

Udover dette skilt hang der et informerende skilt til, nemlig et, som Guy Colwell havde skrevet noget om sin serieproduktion på, men udover det var der ikke gjort mere ud af udstillingen. Man kunne savne en langt mere udførlig beskrivelse af undergrundsserien samt nogle danske serier som sammenligningsgrundlag.

For folk som ikke har noget forudgående kendskab til amerikanske undergrundsserier, har denne udstilling nok været lidt svær at kapere, eftersom de har fået en del smidt i hovedet uden nogen egentlig forklaring. Hvorfor var f.eks. en serie som Mr. A af Steve Ditko taget med i udstillingen? Hvad er baggrunden for en fascistisk serie som den? Når man laver en udstilling som denne, bør der være flere oplysninger og naturligvis et større og mere varieret stof, hvis man skal skabe forståelse for undergrundsserierne hos et bredere publikum end de frelste tegneseriefreaks' forholdsvis få rækker.

Seriemarkedet

DET ER DANSK DET ER...

Leif I forstaden af Ole Pihl & Jens Tofteskov. Borgens Forlag 1978. 48 sd. Pris: 29,50 kr.
Byen Som Satte Rodskud af Helle Carlslund Andersen. 48 sd. Forlaget Beboertryk 1978. Pris: 15,- kr.
Anghur/Tabu fra Balder & Brage 1978. 32 sd. Pris: 5,00 kr.
Andarkisten 1 fra Balder & Brage 78. 32 sd. Pris: 6,50 kr.
Blomstrende Spaghetti 3 fra Balder & Brage. 32 sd. Pris: 6,50 kr.
No Limit 3 & 4 fra Section A 78. 12 sd. Pris: 1,00 kr. pr. stk.

Borgens forlag gjorde sig berygtede ved deres første tegneserieudgivelse sidste efterår, Olsensbandens store kup. Nu er der atter en tegneserie på markedet fra Borgen, atter en dansk, og hvilken en....

Nogen havde måske allerede stiftet bekendtskab med Pihl og Tofteskovs serie før den udkom, den hang nemlig også og kvikkede gevaldigt op på Serieforbundets ellers noget grå udstilling i november 77. Men at Borgen ville udgive den i foråret 78 meldte historien da vist ikke noget om dengang. Men nu har de altså gjort det og tak skal de have for det.

Det ville være synd at refere handlingen fra »Leif I Forstaden« her i disse spalter, man bør simpelthen købe albummet, men lad mig da bare slå fast med syvtommer-søm, at seriens force er fortællingen. Realistisk, velkomponeret og både spændende og dramatisk. Herligt at læse dansk tegneserie på så relevant et plan. Der hvor den vakler, for Rom blev jo stadig ikke bygget på en dag, er i til tider lidt for store prætentioner hos tegneren. Man kan altså også komme til at ville for meget. Og så er der også gået lidt koks i et par elementære ting. Trods alt er de sidste kritikpunkter jo forbederlige. Bliv ved venner, det er stærk det her. Og virkeligt noget der peger fremad.

Illustreret fabelfortælling i et socialt perspektiv, eller almindeligt gys og gru for mennesker med begge træsko på jorden bør man vel kalde »Byen som Satte Rodskud« af Helle Carslund Andersen. Tegneserie kan man vel næppe definere det som, men det bliver det da ikke mindre spændende, endsige væsentligt af.

Historien er lagt i 3 dele. 1 del (etape), vor tid, byplanlægnings ~~mdøe~~ og hvad nu noget sådant indebærer. 2 del, bryndningerne i det nye samfund og 3 del beskriver livet i det nye og velfungerende samfund. Teksten er velovervejet og præcis, historien - dens baggrund og

udvikling - tankevækkende. Man kan kun håbe. Illustrationerne er af skiftende kvalitet, men trods alt må man sige af de fungere i den rette sammenhæng.

Balder & Brage, Serieforbundets fællesudgivelse kode/forlag/distribution osv. har vi skrevet en del om her i bladet før, har endelig langt om længe fået manifesteret sig på det danske undergrundsmarked, og så endda med hele tre udgivelser.

ANGHUR/TABU fortsætter i samme spor som f. eks. KNULP, med bidrag fra en lang række danske seriekunstnere. Hæftet er redigeret af Jesper Gimbel og trykt i Spaghettiformat (dagens skæve, huh?). Rune Kidde står for omslaget og en lang række vittigheder af svingende kvalitet (den om postkassen er nu altså fed). Jesper Gimbel bidrager med to serier, og det må siges at Jesper bliver bedre og bedre - selv om han åbenbart blot er en blandt mange der bare har læst lidt for meget Jeff Jones (hvem?) - Anders Bäckstrøm derimod har simpelthen bare tegnet Jones af, nåeh, det gør jo også det hele lidt nemmere. Hæftets højdepunkt må siges at være Asger Pedersens Klo-

tyl. Asger har da vist godtnok tegnet historien med den forkerte hånd, men historien er morsom, vittig, rystende og aktuel. Skidegodt!! ANDARKISTEN, må siges at være en helt stilfuld udgivelse. Emnet er, ikke overraskende, ænder, og inden for det felt kommer man langt omkring.

Rune Kiddes »Tuth And Amundsen« er en helt lille genistreg, forhåbentligt forsætter han i samme stil i senere numre. Peter Kielland Brandts Devil Duck er meget stilfuld, som kunstner betragtet bliver Peter bare bedre. Det er åbenbart bare de rigtige manuskripter der mangler nu. Faktisk ser det ud til at være problemet for flere af de unge danske seriekunstnere. Det går støt og roligt fremad med en udvikling af tegneteknikken, men ikke med fortæller-dittoen.

BLOMSTRENDE SPAGHETTI 3, har en række af Runes frø-sider som højdepunkt, men ellers synes jeg ikke at dette nummer kommer på højde med de to forrige. Måske er det fordi at dette nummer indeholder en lang række enkeltstående tegninger af Rune og Peter Madsen, som da er vældig smukke, men de siger næsten ikke noget til en. Og så bliver Spaghettien til en 10-minutters fornøjelse, hvilken der ingen mening er i. Rune kan godt selv,

det ved jeg. Og da Spaghettien er langt ind under B & B er der ingen grund til at stoppe de mange samme kunstnere i alle publicationer. Der skulle vel være plads nok.

Plads er der ikke meget af i NO LIMIT, kun 12 sd. pr. nummer, men så bøffer man altså også kun en enkelt krone. Det er amatørtegneserier, i ordets

betydning, fremstillet af Jan Sørensen og Henrik Einspor, under deres fælles forlag Section A. Man kan have mange meninger om disse seriers indhold og berigtigelse, men trods alt finder jeg det nu positivt at

disse to unge mennesker virkelig tør blive ved med deres udgivelser, og helt dårligt er det sgu da heller ikke. Man lærer så længe man lever, så Keep on coming -- det fyldet det hele.

TSJ

ADELES EKSTRAORDINÆRE OPLEVELSER 1 & 2 Adele & Uhyret, Dæmonen fra Eiffeltårnet af TARDI. Dansk tekst: J.P. Agger. 48 sd. farve 24,50 kr. pr. stk. fra Carlsen If 1978.

» - Da Adelealbum 1 & 2 forelå på Fransk købte jeg dem og læste dem. Jeg forstod ikke et hak af det hele. Da de nu forelå på dansk købte jeg dem. Det er meget betrygende for mit sprogøre, for jeg forstod stadig ikke en skid«...

- Ovenstående opsamlet et kendt tilholdssted i Sct. Pederstræde, og man var ikke utilbøjelig til at give vedkommende ret. Og dog... Første indtryk er mildest talt forvirrende. Jeg fløj de to album igennem en eftermiddagsstund -- hvilket efterlod mig som et stort gabende hul. Første reaktion: A hva'?

Se, det hele starter i Paris 1911 på det naturhistoriske museum. Der udklækkes på mystisk vis et såkaldt Peterodaktylæg som er 136 millioner år gammelt. Uhyret forsvinder i natten, mens en mand flipper ud i Lyon. To dage senere slår uhyret til for første gang. De uhyggelige angreb og drab på uskyldige mennesker fortsætter - sindende og Frankrig bringes i oprør. Hvem står bag alt dette? Er det politiske afvigere? Sagen ender på politiinspektør Caponis bord - en fuldendt syndebuk hvis du skulle have jokket i spinaten. I Dijon læser fam. Rabetjois om affæren i avisen. Edith, ud af familien, beslutter sig for at tage til Paris og prøve på at fotografere uhyret. På toget møder hun Antoine Zborowsky, ansat ved det føromtalte museum. Edith affærdiger ham, men da de når Paris følger han efter hende for at opspore hendes bopæl.

På museet opdager man enlig, at det 136 millioner år gamle æg er blevet udklækket. Samme nat lykkes det en ung studerende at fotografere uhyret. Og finde et offer for uhyret. Den gale mand i Lyon viser sig som værende ansvarlig for udklækningen af uhyret. Men han har ikke fuldt kontrol over det.

Jagten går ind på uhyret. Storvildtsjægere, professorer, kriminelle, politi og privatpersoner. Og Edith, som slet ikke er Edith men Adele. edith er derimod Adeles fange. Hvorfor?

Adele ledes til museet af sin plageånd Zborowsky, som tror hun er Edith, hvor hun udsættes for et attentat. Hun reddes mirakuløst. Samtidigt flygter Edith fra Adeles fængsel. Hvorhen?

Alle samler sig nu omkring museets park. Her lyder skud i natten, men hvem skyder hvem og hvorfor. I parken slår uhyret atter til, men skydes ned. I Lyon dør den flippede. Uhyret er kaput og logiske forklaringer rables af i stribe fra Inspektør Caponi. Ikke flere køer på isen her.

Men to uger senere skal en mand henrettes i guilltinen. Hans navn er Lucion Ripol. Og han bliver i sidste sekundt bortført af uhyret. DVS. at der altså var to uhyrer, eller hva'?

I museet træffes Adele og den mystiske fange. To vogne følger dem væk derfra. Hvem?

Nat i museet. Alle overrasker alle. Hemmeligheden og gåden bag uhyre nr. 2 løses, alle implicerede parter dukker op men skydes eller forsvinder straks igen. Forsvinder gør også en taske med et meget gådefuldt indhold.

Alle disse meget ekstraordinære hændelser afdækkes så lag for lag i album 2, og i tilgift får man en meget spændende finale centreret omkring Eiffeltårnet, helt i tråd med seriens stemning. Men få album 1 på det klare først, for ellers forbliver serien ekstraordinær gådefuld.

Historien er nemlig temmelig kompliceret, men det gør intet. Først og fremmest er den fantastisk facinerende (hvem mumlede noget om tegneserieudtryk og firkanter?!). Det er nogle overraskende og virkeligt begavede pointer Tardi får fyret af her på 2 x 48 sd. Stilen er litterær og spekulerende, og så fantastisk gennemført, at det aldrig nogensinde bliver kedeligt, og heller ikke højttravende.

Som seriekunstner at betragte hører Tardi absolut også til blandt det mere spændende af det Europæiske spekter. Tegningerne oser af stemning og liv. Figurene er lettere karikerede, men det gør intet i denne sammenhæng. tidsbilledet, Paris 1911-12, lykkedes det på allerfineste vis at genskabe for Tardi. Det sker i et væld af detaljer af vidtspændige karakterer. Stilistiske baggrunde (natur og bygninger m.m.), tidsrigtige kostumer, ramasjamske kørekasser o.s.v. Tardi opbygger sine sider på bedste europæiske vis, og arbejder meget bredt med perspektiverne.

Anne Derbobels farvelægning matcher meget fint til Tardi's tegninger. Rolig, mørk og afdæmpet ... medvirkende til at skabe den meget stærke atmosfære.

Det vil nok gavne mange at læse albummene et par gange, men lad dig endelig ikke afskrække af dette. Adele bryder så meget med andre gængse udgivelser her til lands, og er samtidigt så fabelagtig god en tegneserie, så du simpelthen må investere i dette. - Meget prisværdigt initiativ fra Carlsen if og Jens Peder Agger. Bliv endelig ved med det, tak.

tsj

ASTERIX nr. 22: »Asterix opdager Amerika« (af Goscinny og Uderzo, 48 siders farvealbum, Gutenberghus 1978), kr. 16,50.

Jeg synes oprigtig talt ikke der er meget ved Asterix mere. Jeg var moderat begejstret for »Asterix på Korsika«, som trods alt ligger så sent i rækken som nr. 20; men den, har jeg senere forstået, regnes også for at være en ekstraordinær kraftpræstation af Goscinny/-Uderzo - p.gr.a. den saltvandsindsprøjtning et Korsika-besøg var for dem.

Her er der ikke tale om nogen kraftpræstationer. Der bliver tværtimod længere og længere mellem de gode idéer, og gamle kæpheste slæbes igen og igen ud af stalden for at bruges påny. Nu har denne historie det også specielt svært, fordi Goscinny i vidt omfang gør sig lystig over de **nordiske** sprogs særegenheder (Ø, Å f. eks.) - og det synes **vi** jo ikke er så morsomt. Jeg mener heller ikke at parodien på det gamle nordiske krønikesprog falder heldigt ud - det ligner ligesom ikke rigtig noget. Men oversættelsen lader bestemt også meget tilbage at ønske. Alt for mange finesser går unødigt tabt, øjensynlig fordi oversætteren simpelthen ikke har fattet pointen.

Enkelte perler trænger dog igennem: Vikingen siger »I med os komme. Ej ondt vi jer gøre. I forstår?« Asterix: »Ej et pluk mig fatte...« Obelix: »Nøj, det tror da pokker med den syntaks.«

Obelix er ellers en slags katalysator for seriens almindelige degeneration. Såvel i sind som i skind skæres hans karakter ud i stændigt tykkere masonit. Han bliver dummere og dummere, større og større (med mindre og mindre hoved), æder mere og mere - kort sagt: han bliver mere og mere grotesk, den menneskelighed der gjorde skikkelsen så rar og synpatisk er forsvundet. Nu synes jeg bare han er stor og dum. Og en sådan tiltagende forgrovning præger serien som helhed - også handlingen der ærlig talt er så simpel og uinteressant at jeg ikke finder det spaltepladsen værd at referere den her.

Men: Uderzo er sateme god til at tegne. Han behersker denne »forenklede naturalisme« bedre end nogen anden humoristisk tegner jeg kender. Meget af æren må også tilfalde hans farvelægger(e) der står i betragtelig gæld til impressionistmalerne; der er et fascinerende **lys** i mange billeder. Måske er der tale om noget specielt fransk - Jean-Claude Mezieres og hans kone Tran-Lé mestrer jo det samme (men ikke f.eks. Morris). Det vusuelle er ihvertfald dette albums helt klare styrke. Bortset fra det vil

jeg råde enhver til at læse historien på fransk, hvis man overhovedet kan stave sig igennem. Der går for meget til spilde på dansk.

Ole Rasmussen

Søren Spætte nr. 1 Klatten Kommer. Skrevet, tegnet og farvelagt af Freddy Milton. Interpresse 1978. Kr. 16,50.

Et lille sort væsen, som får navnet Klatten, lander med sit rumskib, der umiskendeligt ligner en kæmpekartoffel, i Søren Spættes have, og så tager begivenhederne fart! Klatten raserer først et supermarked og bliver derefter anholdt under mistanke for juveltyveri, men så opdager den altid årvågne videnskab, at Klatten både er meget intelligent samt har en evne til at forudsige hændelser i fremtiden, og da Klatten forudsiger, at byens dæmning er ved at springe læk og derved redder hele byen stiger dens popularitet til skyerne. Det vrimler ind hos Søren med folk, som vil lave film om Klatten, skrive bøger om Klatten, lave Klatlegetøj, sælge dyreleksica og en religiøs »Jorden går snart under-sekt« udnævner Klatten til deres store profet og frelser. Dråben, der får bægeret til at flyde over, er da den professionelle plattenslager, Hans Vig ankommer og udnævner sig selv til tolker af Klattens forudsigelser og får valgt den intetanende Klat til borgmester, hvilket han naturligvis selv drager fordel af. Hans Vig bliver til sidst afsløret som den bedrager

han er og Klatten drager afsted ud i rummet igen. Det er handlingen, som udspiller sig i dette helt igennem danske album, som Freddy Milton har tegnet, skrevet, farvelagt og håndtekstet på smukkeste vis.

Ikke alene kan man glæde sig over, at en dansk tegner kan præstere noget så godt som dette album, men også at hans talent fortjenstfuldt kommer ud til et bredt publikum med denne udgivelse.

Selvom en etableret figur, som Søren Spætte, naturligvis fungerer inden for visse afgrænsede rammer, synes jeg nu nok, at det er lykkedes Milton at få fortalt en glimrende og veldisponeret historie, som indeholder en god del satire og bid. Især er det glædeligt at se en tegneserie med en figur, der primært henvender sig til børn, uden nogle moralske løftede pegefingre, men istedet ved hjælp af bidende satire sætter spørgsmålstegn ved forskellige autoriteter så som videnskaben og pressen.

Jeg synes f.eks., at det er en enorm skæg skildring af videnskaben på siderne 16-17, hvor to gamle mølædte professorer tuller rundt i bedste Barksstil og laver kortlægning af HAPS, som betyder Hjernens Afgørende Personlige Svingninger, og derefter konstaterer de: »Klatten har en usædvanlig lav profil! De vender papiret forkert, kære kollega! Nå-ja! Usædvanlig høj profil!« Skønt!!!

Det er bare en af de mange rammende stikpiller, der bliver fyret af undervejs. Persongalleriet består af lutter velkendte personer, som man kender fra hverdagen: Slebne forretningsfolk, sekteriske religiøse, manipulerende politikere og kommercielle profitmagere.

Milton har skildret konsekvenserne og effekten af en hændelse i et imaginært samfund og har så brugt det til at katalysere vores samfund, og samtidig fortælle en god historie. Afslutningen understreger også dette, for historiens eneste virkelige skurk, Hans Vig, bliver ikke straffet, men bagataliserer derimod sin skyld og får snakket sig udenom. Han bliver istedet ansat som borgmesterens kampagneleder, og Søren konkluderer: »Visse personer svømmer altid ovenpå!«

Sørens nevø og niece-Tip og Top bliver skildret på den gode gamle »Barks'ske« måde, og den lille Top står for den velnok mest Barksinspirerede replik i hele historien, da hun i begyndelsen med store uskyldsblå øjne filosoferer om Klatten: »Det er sikkert en ambassadør fra Andromeda!«. Og hun fastholder stædigt sin påstand i historiens slutning, mens hun vinker farvel til Klatten: »Jeg tror nu stadig den var ambassadør fra Andromeda--!«

Milton har også den samme eksplosive dynamik i sin fortællekunst som Barks samt den bevægelighed, der er karakteristisk for de hollandske tegnere. Figurene skifter positur så ofte, at han kan tillade sig at bruge meget tid og mange billeder på samme situation uden, at det på noget tidspunkt virker kedeligt eller er skadeligt for historiens udvikling. Et eks. er siderne 18-20, der foregår ved Sørens hoveddør, hvor alle mulige profitmagere ankommer for at slå kommerciel plat på Klatten. Her ligger der virkelig så stor en bevægelse i billederne og en så dynamisk udvikling, at det virker fantastisk godt.

Dynamikken når sit højdepunkt i den sekvens, hvor Søren forsøger at værge sig mod en legetøjsfabrikant, der vil have eneret på at lave legetøjsmodeller af Klatten, mens to konkurerende filmmagnater overbyder hinanden i baggrunden.

Mens man følger Sørens kamp, har man også lejlighed til at følge filmmændenes indbyrdes fight ved at der hele tiden kommer en taleboble ind i billedet, og forkynder det næste bud- 3 millioner! 4 millioner! 5 millioner!

På sidens sidste billeder kædes de to separate handlinger sammen ved at Søren går fuldstændig agurk og smider hele menageriet ud, mens filmborgerne ufortrødent byder videre. Virkelig lækkert!

Enhver Barkist og tegneserie-elsker bør anskaffe sig dette album fluks, da det er en af »årets udgiverlser«. Der kommer dog snart noget endnu bedre, nemlig Søren Spætte nr. 2, som Freddy Milton efter pålidelige kilders udsagn i øjeblikket arbejder på, og de få sider derfra, som jeg har været forundt at se er noget af det absolut bedste, som Milton har lavet. Så hvis der var dynamik i det første album, kan jeg kun sige: »You ain't seen nothing yet!«

Per Vangtoft

Udland

Undergrunden Lever og Har Det Godt!
Quack 4 & 5 fra Star Reach Production. 48 sd. sort/hvid 12,50 kr. pr. stk. - fås fra Runepress.
A + PLUS 2 fra Megaton Publications. 68 sd. Sort/hvid 10, - kr.
The First Kingdom (Book seven) af Jack Katz fra Bud Plant. 32 sd. sort/hvid 10,- kr.
Bizarre Sex 6 fra Kitchen Sink. 36 sd. sort/hvid 12,50 kr. -- disse hæfter fås fra FANTASK.

Quack har undertegnede skrevet en del om før i denne publikation, men siden sidst er der altså kommet yderligere to numre til. Det er absolut meget positivt at det er lykkedes for Frederich og hans Star Reach at hage denne yderst specielle serie-tingest fast på det amerikanske undergrundsmarked.

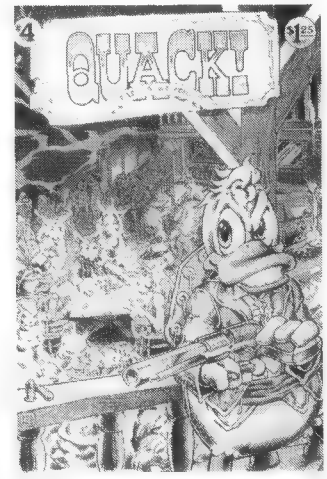

Bladet bliver da også bare bedre og bedre. Steve Leioloha leger videre med sin Wonderrabbit, Newton, på allerhøjeste plan. I serien »Home on the Range, rabbit« i nr. 4 jager kaninen Ranger Rick den superskurkede El Drako -- hvilket selvfølgelig er en and!! Dave Sim's »The Beavers« (iøvrigt Canadisk) har også udartet sig til en must for alle andolister m.fl. Helt oppe i skyerne svæver dog efterhånden »The Wraith«, tegnet og fortalt af Michael T. Gilbert. Serien har været med lige fra starten, og har fra at være en mere eller mindre fladpandet krimiparodi udviklet sig helt forrygende. Historierne er spændende og originale, og tegningene, sidekompositioner m.m. er mildest talt forbløffende, overraskende og meget visuelle. Knageme godt.

A + PLUS hæftet er amatørtegneserier i orderts mere positive betydning. Der kan sættes mangen en beskidt finger på dette hæfte (mange gør det åbenbart også), og et par af historierne er da også så ube-

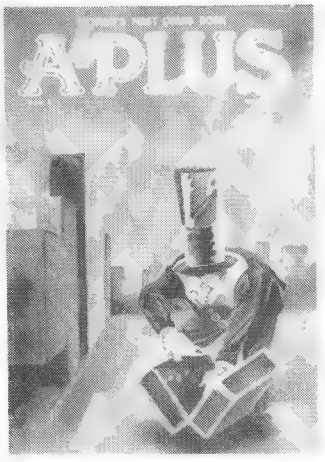

hjælpsomme så man må skære tænder. Et par af de unge tegneres mærkværdige konstruktioner skal sikkert også nok få mangen en garvet læser til at krumme tæer -- men trods alt, de er dog ved godt mod. Mest spændende er så absolut Joel W. Stolinskys »The adventures of the Gorgoyle«. Han har da også fået 20 sd. at boltre sig på. Mon ikke man får lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med ham senere?

Jack Katz' illustrationer i hæfte 7 af »The First Kingdom« er af den type, man taber vejret af. Store, uoverskuelige, et mylder af detaljer osv. Konklusion? Måske, oversmukt. Hvordan skal vi karakterisere ham? 70'ernes Hal Foster? Tjah...

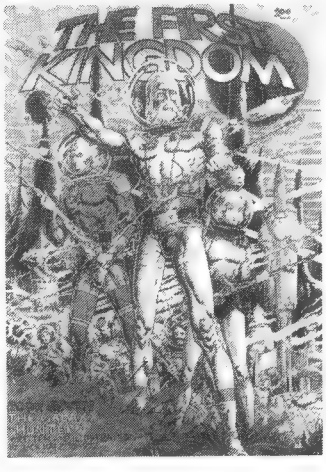

Katz er en gammel garvet rotte i faget, han har passeret sit 20 års jubilæum, og nu og her har han helliget sig sit åbenbart store livsværk »The First Kingdom«. Der skal komme ialt 24 hæfter af 32 siders længde, og nr. 7 kan nu købes herhjemme. Det er sikkert en meget facinerende historie Katz har på hjertet og om ikke det, så berettiger tegningerne alene at man inverstere i hæftet -- men måske man skulle investere i hele serien? Det ville nok være givtigt.

Bizarre Sex har efterhånden oparbejdet sit et ry for fantastiske, ekseptionelle covers af Mr. Rich. Corben - dette nye nummer er ingen undtagelse! Det er faktisk et af de allerbedste covers nogensinde frembragt af den herre. Nemli'! Modsat gælder for indholdet: For det meste ekstraordinært fladpandet, meget bizarre, groteske, meningsløse, frastødende og ulækre -- nåh, men det er da vist nok også meningen, eller hva'?

Men det cover sider altså bare lige i øjnene med det samme, så køb bladet for Corben. Det kan ikke fortrydes.
TSJ

Machine Man 1 & Devil Dinosaur 1, af Jack Kirby. Marvel Comics 1978 -- pris 4,50 kr. pr. stk. -- Fås i Fantask.

Jack Kirbys to nye serier for Marvel er en stor skuffelse.

Ved overgangen til Marvel kunne man se at skiftet skabte en stigende kvalitetskurve i arbejdet med serier som Eternals og 2001-A space Odessey. Da de hæfter gik ind kom de her og nu omtalte frem.

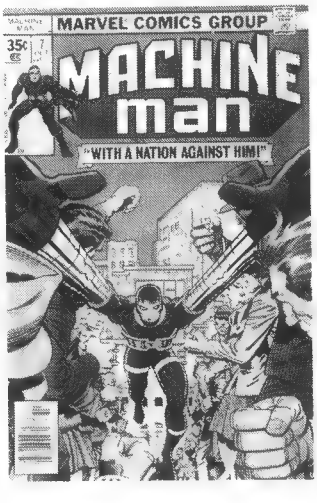

Machine Man er en selvstændigt tænkende robot, der bliver jaget af samfundet, ikke den mest originale ide, men dog... Det er den af de nye serier der giver mest håb for fremtiden.

Devil Dinosaur er som titlen antyder en dinosaurus, og udspiller sig i forhistorisk tid, noget i stil med Tor (af Joe Kuebert) dog uden at have dens kvaliteter.

Som man kan fatte lykkedes det ikke Kirby med disse to nye hæfter at fortsætte den kvalitative stigning man havde forventet. Derimod bærer disse serier meget tydeligt præg af at Kirby i over 40 år har produceret ca. 3-4 sider nyt materiale hver dag.

Man kan kun håbe at mine ord kan blive gjort til skamme af den 124 siders Silver Surfer bog han producerer for øjeblikket sammen med Stan Lee.

Morten Søndergård

Palacios Gourmelen: La mort Blancje (MacCoy, 6). Dargaud, Paris 1977. Fås i Fantask.

Den unge redaktør bliver ved at sende mig album med MacCoy. Jeg spekulerer på om det er min vaklende holdning til serien, som af en eller anden grund interesserer ham?

Nå, nu kan jeg ligeså godt hoppe i med samlede ben: med dette album er MacCoy faktisk nået et niveau, hvor (kritiske) tilhængere af Western-genren må overveje at anskaffe om ikke så i hvert fald det næste tilbud i serien. Der er indiskutabelt sket den gode udvikling, at seriens gode sider bliver mere og mere dominerende og unoderne trænges i baggrunden. Alt det der irriterede mig i seriens tidligere bd. har jeg ikke kræfter til at mindes, så jeg henviser til mine anmeldelser KS.

Men for blot at nævne en kvalitet ved dether album, så er der en skurk, en gun-man, som selv Leoni ikke kunne have gjort bedre, og som er ikke så lidt skrappere end

»helten« MacCoy. Slut-duellen i albummet er simpelthen det reneste rene spaghettiwestern.

At album man godt kan genlæse for visse passagers skyld. Holder tendenserne, bliver næste album virkelig godt.

Ole Hansen

BERNARD PRINCE: »Objectif Cormoran« (af Hermann og Greg, 48 siders farvealbum, Dargaud 1978), kr. 30,50 - Fås i Fantask.

Nok et Bernard Prince-album - hvormed dusinet er fuldt. Det betyder dog ikke at det er den 12. Bernard Prince-historie, men af uransagelige grunde er de første episoder ikke udkommet som albums - ihvertfald

ikke på Dargaud. Hermann og Greg laver aldrig noget **virkeligt** lort, men som alle kunstnere har de både mindre og mere beåndede stunder. Denne sag må være undfanget i en af de sidste, for det er sandelig en historie udover det sædvanlige.

Vi er for en gangs skyld i Frankrig, et sted ved Middelhavskysten fortrinsvis befolket af millionærer - hvoraf en bliver genstand for et attentatforsøg. Uheldigvis udser terroristerne (eller hvad de nu er for nogen) sig »Cormoran« som base for deres aktion, og derefter kan det jo kun gå galt.

Hvilket det gør - endda overordentlig galt. Efterhånden som Bernard roder sig ind i sagen (og det går hurtigt; hele historien varer blot et halvt døgns tid) opdager han at **alle** omkring ham - både mordere og ofre - er stort set lige rådne og skurkagtige, og han fortryder nok hen ad vejen at han overhovedet blandede sig. Men så havde vi jo ikke fået denne historie ud af det - en illusionsfattig (sikkert meget realistisk) men knaldspændende fortælling om en samling røvere og banditter som prøver at slå hinanden ihjel, et stupidt og udueligt politi (det er ikke noget smigrende portræt af det franske gendarmeri) og - trods alt! - de få ensomme der kæmper retfærdets tilsyneladende håbløse kamp mod uhæderlighed og imbecilitet.

Den eneste anke jeg har mod bogen er at Monsieur Greg stadigvæk ikke mere end anslår politiske undertoner i sin historie. Hvad de egentlig er for noget, disse attentatfolk, får vi intet at vide om - de »synes bare ham millionær-skurken har levet fedt længe nok«, og derfor vil de likvidere ham. Ikke særlig troværdigt. På samme måde aner man andre steder at der egentlig ligger en historie og et synspunkt bag, som Greg bare beholder inde i sit hoved for ikke at »politisere« serien. Synd.

Tegner Hermann levner efterhånden ikke en ret mange muligheder for kritik - hans knoklede streg må vel med sin komplette originalitet nærmest være hævet over den slags. Det er som om han nogle gange er gladere for at sidde og fedte med pennen end andre, således at nogle albums virker næsten uoverskuelige med al deres skravering (det gælder bl.a. dette) mens andre synes mere »rene«. Jeg tror nok jeg bedst kan lide de sidste, men jeg er under alle omstændigheder helt pjattet med Hermanns streg - den er en af tegneserieverdenens allerpersonligste og mest udtryksfulde.

Det samme gælder personen Prince og hans venner - en overgang virkede det som var den »rigtige« Bernard ved at glide sin tegner af hænde, ved at blive lovlig stereotypt muskelsvumlende og standardhelteagtig; men nu har Herman vist grebet sig selv i kraven og mingeleret ham tilbage til den ret forfinede og nuancerede skikkelse han før har været. Det er ikke iøjnefaldende, blot en af den slags småjusteringer man foretager i en serie der strengt taget **har** opnået sin ideale form.

Ole Rasmussen

Aktuelt Danmark

NYT FRA FORLAGENE:

CARLSEN if:

Det bliver et drabeligt efterår med masser af nyheder og meget spændende udgivelser fra Carlsen.

I sommermånederne udkom de 2 første Sibylinealbums (de anmeldes i næste nummer af Kulørte Sider), men allerede i efteråret dukker nr. tre op.

Derib får også et varmt efterår fra Carlsen. I sommer kom først den lange Go West, lavet sammen med Greg, (anmeldes også i næste nummer af KS) og til efteråret kommer så 2 nye Buddy Longwayalbum, nr. tre og fire i serien. Desuden kommer også albummet Yakari, også tegnet og fortalt af Derib.

Fra det gode gamle repetoarie kommer der atter et Smølfalbum, nr. 6, Henrik & Hagbart, nr. 7, Linda & Valentin, nr. 7 et genoptryk af den allerførste historie som udkom i Superserien fra Lademann, Bernard Prince, nr. 5 & 6, I Klassikerserien (hvor der sidste år dukkede to Jules Vernealbum op) kommer der endnu tre titler: Tsarens Kurer, Alladin og Münchausens eventyr. Og så kommer der atter et Spiritalbum for voksne (?) kommer der tre album ovenpå forårets udgivelse af de to Adelealbum, og desuden albums med serier af Lauzier og Bilal. Af nye, spændende sager, er serien Blake & Mortimer af Jacobs, der kommer to stk., Oliver & Columbine af Greg og Dami (præsenteret i et tidligere nummer af Kulørte Sider), her udsendes der også til en start to albums.

Sidst skal nævnes 4 amerikanske albums fra Carlsen, endda noget så sædvanligt som Marvelserier. Hæfterne bliver på 80 sd., format 26x17, pris pr. stk. 19,50 kr. Med sikkerhed kan det siges at 2 af hæfterne bliver med Conan, tegnet af Barry Smith.

GUTENBERGHUS:

GB har startet på en udgivelse af Brownes Hagbard, den Skrækkelige viking, hvem har efterhånden ikke prøvet den. Der er kommet to albums til en start (se omtale andetsteds i dette nummer).

Blueberry 3 udkom i forsommeren, titel: Ensomme Ørn, til efteråret kommer så album 4: Med døden i hælene. Til efteråret kan sikkert også ventes en ny titel i Red Kelly serien.

I pocket-comics serien er der kommet endnu 4 titler, nemlig Alfredo, Jern-Henrik 2, Radiserne 2 og Troldkarlen Kogle 2.

Jumbobog nr. 25 (også en slags jubilæum) indeholder italienske mickey Mouseserier, pris 12,85 kr.

I Tempo har man nu fået fyret det sidste Asterix eventyr, Obelix AsP., af og albummet kan forventes ude i løbet af efteråret.

LESKA:

Det finske forlag Leska, dem med Jippo og Tom Fart, har sendt endnu to album på det danske marked, begge af Italiensk observans. Et sørøvereventyr, Den Sorte Pirat, og et kæmpealbum med nogle af Shakespeares berømte stykker i pseudoserieversion. Mere om disse udgivelser i næste nummer af KS.

Også mere i næste nummer om det omfattende program som Leska åbenbart tager hul på i løbet af efteråret.

INTERPRESSE:

Midt i juli udkom to titler, Bulder & Mozart 2: Spilopper og Buck Danny 3: Gangsternes hævn. I løbet af efteråret kommer bl.a. Prins Valiant 13, Undergrund 4 (med Fritz The Cat), Stjerneserien 1 (Ny sort/hvid serie hvor den første titel bliver Starlord), Vakse Viggo 5, Lucky Luke 32 og 33: Daltonbrødrene stikker af (for hvilken gang?) og En stakkels ensom cowboy. Splint og Co. nr. 14 kommer, og de 13 første album bliver lidt efter lidt genoptrykt, stærkt reviderede og med nye opslag. Desuden sendes et 32 sd. album med Splint på markedet, titel Tembo Tabu, prisen bliver 5,00 kr.
IP har startet på Wally Woods Sally (selvom De ikke vil indrømme det). Sally er hovedfiguren i bladet Sally, som foruden Sally også indeholder en lang række andre piger og serier, hovedsageligt af Italiensk/-Spansk observans.

Og så kom Nærkontakt af tredie grad altså. Pris 7,85 kr. Velbekomme.

SKANDINAVIEN:

Danmark:
Det Danske Tegneserieforbund har haft en udstilling i Huset af Guy Colwell, amerikansk undergrundstegner, og noget om undergrundstegneserier generelt. Læs om dette arrangement andetsteds i dette nummer. Forbundet har også haft afholdt et seriesemeniar på Tvindskolerne, først i august måned. Denne begivenhed følger vi op i næste nummer af KS.

I november bliver det så atter tid til Forbundets tilbagevendende serieudstilling, mere om dette senere.

Balder og Brage, det er også forbundet, har endnu et produkt på markedet. Titlen er Hedenske Tidende, og det indeholder materieale fra Helsingør-gruppen, formet omkring Peter Kiellandt Brandt. Hæftet anmeldes i næste nummer af KS.

Så er det atter ved at blive Seriefestivaltid, den 4. skandinaviske tegneseriefestival afholdes i oktober måned, arrangøren er Runepress. Det bliver i godt gammelt regi med forlagsstande og salgsstande, filmforevisning, foredrag, shows, auktion og diverse paneldiskussioner.

Mere om arrangementet i næste nummer af KS.

Aktuelt Europa

Holland

For to år siden skete der en sammenlægning I holland af to blade, Sjors og Pep. Sjors havde dengang et oplag på 140.000 om ugen, PEP var på 100.000. Da de for en stor del bestod af hjemmeproducerede serier (specielt PEP) var selv så store oplag ikke lønsomme. Man sammenlagde derfor de to blade og EPPO opstod. I stripschrift nr. —09/110 er der et interview med redaktøren, Frits van der Heide og i det følgende har jeg samlet lidt oplysninger derfra. Eppo har nu eksisteret i to år og har stabiliseret sig med et ugentligt oplag på 200.000. Dette er efter hollandske forhold en acceptabel cifre til at overleve når man selv står for produktionen af hovedparten af serierne på de 32 farvesider hver uge. Men andre VNU-udgivelser er mere lønsomme. Pigebladet TINA (hvortil der også er en vis hjemmeproduktion) sælger 260.000 om ugen og Donald Duck 420.000.

Forholdene har ændret sig en del siden overgangen for to år siden. SJORS bestod af 50/50 engelske og hollandske serier og var beregnet på en købergruppe i 8-12 års alderen. PEP skulle så overtage publikummet fra 12-18 årige men blev efterhånden mere og mere voksen i sin approach. I de sidste år skete der store ændringer i bladet - mange nye serier (og tegnere) tilkom og der var ikke nogen klar redaktionel linie. Der blev foretaget en del eksperimenter åbenbart kun af interesse for et marginalpublikum. Med sammenlægningen blev der færre sider pr uge der skulle produceres og tegnere af mere »voksen« eller eksperimenterende temperament som Fred Julsing, John Bakker, Willy Lohman og Gideon Brugman ser man ikke mere til. Man koncentrerer sig om en fast stab af bidragydere med ofte tilbagevendende figurer og satser på den aldersgruppe der efterfølger Donald Duck-publikummet, de 10-16 årige. Bladet er altså mindre eksperimenterende end PEP og en del gamle Pep-fans begræder dette.

Det er også blevet vanskeligere for nye talenter at manifestere sig. Den ældre generation, der dukkede op efter krigen, kunne næsten straks komme »i tryk« eller de kunne gennemgå en læretid på f.eks. Toonder Studios hvor der var en omfattende organiseret serieproduktion på den tid. Det er anderledes i dag, og redaktøren er selv den første til at beklage, at man ikke har nogen kravlegård for nye talenter men må kræve den næsten umulige professionalisme fra starten, specielt fordi de får som slipper igennem i dag ofte tillærer sig ydre professionelle gimmicks der ikke føles helt naturlige. De talenter, som tager længere tid for at udvikles, men hvor stilen til gengæld bliver mere konsistent, har vanskelige vilkår i dag. At redaktøren heller ikke kan sige sig fri for at tænke i traditionelle baner kommer frem, hvor han siger, at han bestræber sig på, at der i bladet skal være en fodboldserie, en science-fiction-serie, en western-serie og en teknificeret action-serie (som Tanguy eller Michel Vaillant).

For de skandinaviske serieinteresserede, der måtte se hen til Holland som et forbillede i seriemæssige henseende, er billedet altså ikke udelt positivt. Efter den eksperimenterende periode, der var en eftervirkning af 60ernes positivisme, er vi nu i 70'erne tilbage i de velkendte traditionelle tænkemåder i serieverdenen.

Den mulighed der i dag kunne ligge i at præsentere nyskabende serier i den mere og mere udbredte album-udgivelsesform, bliver også modarbejdet af lønsomhedsprincipperne i den etablerede seriebranche. De album som Oberon udgiver med hollandsk-producerede serier er også album med serier, der tidligere har gået i EPPO - altså serier som i forvejen er fremkommet under den tænkemåde, at de skal kunne gå først og fremmest i et blad der bygger på traditionel opfattelse af hvordan serier til børn og unge skal udformes for at få maximal appeal. Albumformen ender altså med at blive en mere exklusiv præsentation af gængse seriebladsserier. I al fald i Hollands nyproduktion.

Freddy Milton

Tegneserier i Tyskland

Fra og med nummer 18 udkom Comixene i et oplag på 3000 exemplarer. Det er meningen, at oplaget skal forhøjes til 5000. Ud over at tidsskriftet leveres til abonnenterne, sælges det i fremtiden ved de fleste kiosker. De udgaver, som ikke kan sælges, bliver bundet til samlebind, og solgt under titlen Comic Reader over et postordrefirma. Endnu er det uvist, om eksperimentet lykkes, da konkurrencen blandt serietidsskrifter er blevet forstærket i den senere tid.

Hvert år vælger medlemmerne af Incos, som udgiver Comixene, årets bedste tegneserie. Det lyder ikke særlig opfindsomt, og siger en del om tyske seriefans, men i de sidste år er Prins Valiant eller Prinz Eisenherz, som han kaldes på tysk, gået af med sejren. Prins Valiant er én af de mest elskede seriefigurer i Tyskland, Østrig og Svejts.

Det østrigske forlag Pollishansky, udgiver en del forskellige Prins Valiant-udgaver. Der er det normale Prinz Eisenherzalbum, som er nået til nummer 35, d.v.s. at man er kommet til 1974, og man er for længst begyndt at aftrykke John Cullen Murphis tegninger. For tiden udkommer der to numre om året i denne serie. De første seks udkom i sort/hvidt og var meget stærkt redigerede. For at udfylde disse huller begyndte Pollischansky at udgive Prinz Eisenherz Sonderband, som i mellemtiden er udkommet ikke mindre end otte gange. Denne serie kan købes fem gange om året. både Prinz Eisenherz og Prinz Eisenherz Sonderband udmærker sig ved et udmærket farvetryk, som bringer Fosters helt i de originale farver, som de kendes fra Skipper Skraek, Ude og Hjemmes Tegneserier eller de amerikanske søndagsbilag.

Nu er jo Pollischansky ret opfindsom for at trække den sidste Pfenning ud af tyske seriesamleres lommer, så han er begyndt at udgive en serie, som kaldes Comic Gallery, som bringer Prins Valiant i tabloidformat (B.T.), i sort/-hvidt og med den amerikanske originaltekst med tysk oversættelse på bagsiden. Indtil dato har forlaget bragt fire årgange af Prins Valiant på markedet, nemlig 1954, 1955, 1956 og 1957. Prisen er DM 59,- pr. årgang, så man må næsten håbe, at ikke alt for mange vil købe denne udgave. Det er meningen at også Big Ben Bolt (Gud vide hvorfor!), Rip Kirby og Jens Lyn skal udgives på samme måde.

Mere anbefalelsesværdigt

er ud over Prinz Eisenherz og Prinz Eisenherz Sonderband Pollischanskys Flash Gordon (Jens Lyn), som har været indstillet for en kort tid, bind 9 skal udkomme i den næste tid, og som kronologisk bringer Raymonds udgave af Jens Lyn. Ret ordentlig er såmænd også Blondie, som er udkommet tre gange.

Foster-Fans har kunnet nyde hans historier i to andre publikationer hos Pollischansky. For et par år siden kom Die Abenteuer zweier Ritterknaben (Mediaevel Castle) i farve, som jo nu udgives af Interpresse i Karatserien. En nyhed derimod er det ret dyre, men fremragende genoptryk af Fosters og Franz Werfels Song of Bernadette (Das Lied von Bernadette). I 1943 tegnede Hal Foster tredive episoder til en forkortet avisudgave, af Werfels berømte roman. Pollischansky trykker den amerikanske originaludgave med tysk tekst på bagsiden.

Det skal dog også nævnes, at det tidligere Melzer Verlag, som i dag kaldes Comic Companie, ligeledes udgiver en bogudgave.

Der er udkommet ni bind i denne serie, som trykkes i sort/hvidt.

SERIEFRAMJANDET

Vores svenske venner er noget bedre til at få opmærksomhed omkring hvad de laver, end danske seriefolk - men der er jo måske nok også mere at være opmærksom på. Den statsstøtte nogle danskere går og råber på har svenskerne haft i et par år, men uproblematisk er situationen dog ikke. **Serieframjandet** har sendt regeringen en kritik af ordningens hidtidige forløb, hvori de først og fremmest gør opmærksom på at støtten fortrinsvis har gjort det muligt for etablerede serieskabere og -udgivere at sælge gode serier til små priser - hvorimod man ikke i så høj grad har hjulpet **nye** folk med at få deres ting på markedet.

Seriefrämjandet foreslår derfor at seriestøtten deles op i et **udviklings**bidrag, som gives til tegneren/forfatteren, og et **udgivelses**bidrag, som gives til forlaget. Men tør iøvrigt næppe håbe på at man tager sig mere af deres kritik end til at yde lidt flere penge til serier - i 1976 og -77 gik en tredjedel af børne- og ungdomslitteraturens 700.000 sKr. til tegneserierne. Bedre har de det altså heller ikke derovre.

Aktuelt USA

The Comic Reader nr. 154-155 marts-april.

Marvel

HOWARD THE DUCK udkommer kun hveranden måned fra og med nr. 26, da Marvel er ved at forberede, at 35c hæftet skal erstattes med et hæfte på størrelse med SUPER SPECIAL. Hvert nummer skal indeholde en lang historie med Howard selv og en lille historie med en anden figur, der sikkert bliver MAN THING.

Det siger lidt om Howards enorme popularitet. Han startede i sin tid i MARVEL ADVENTURE som biperson i Man Thing-episoderne. Senere fik han sine egne historier bagi GIGANT-SIZE MAN THING, og nu hvor MAN THING er gået ind, får Howard et hæfte i superstørrelse, mens Man Thing muligvis får en 10-siders historie bagi. Det kan man da kalde fremgang!

MAN FROM ATLANTIS går ind med nr. 7, og KULL THE DESTROYER går ind med nr. 29. Kull vil istedet optræde som back-up figur i SAVAGE SWORD OF CONAN.

THE RAMPAGING HULK bliver et farvemagasin fra nr. 10 og i format som SUPER SPECIAL.

Jim Starlin har lavet forside til MARVEL PREVIEW nr. 14.

Ka-Zar får repremiere i et fremtidigt nr. af MARVEL PREMIERE.

Den første Ka-zar historie bliver skrevet af Don Mcgregor og tegnet af selveste Bog Luppers, der er veteran indenfor tegneseriebranchen, og er især kendt for at have tegnet Tarzan i omtrent et helt liv. Han har også været assistent for Al Capp på LI'L ABNER.

Den kommende THOR ANNUAL bliver tegnet af Walt Simonson og Klaus Janson. Roy Thomas skriver historien, som har Eternals med som gæstestjerner.

Frank Brunner har lavet forsider til Dr. STRANGE nr. 28 og 29.

ORDERINFORMATION

Porto ingår i alla priser om annat ej anges. Ingen minimiorder. Sätt in betalning på postgirokonto 15 79 70-5, Comico, och ange på talongen vad Du beställer.

Floyd Gottfredson

ITALIEN

"GLI ANNI RUGGENTI DI TOPOLINO"
228 sidor. Innehåller fem av Gottfredsons fina berättelser från 1938-1942. Bl a "Treasure Island", "His Royal Highness" och "A Secret Mission".
Pris endast s kr 24.95 inklusive porto.

"TOPOLINISSIMO"
668 sidor. Tre volymer i omslag. Varje volym med färgsektion. Gottfredsons tre första år med Mickey Mouse.
Pris endast s kr 59.95 inklusive porto.

"LE FOLLIE DI ETA BETA"
196 sidor. Innehåller fem av de sällsynta historierna med Mickey Mouse och den lille utomjordiske bråkstaken Eega Beeva, skapad av Joe Walsh 1947.
Pris endast s kr 19.95 inklusive porto.

"IL TOPOLINO D'ORO"
68 sidor på kraftigt papper i stort format; 32 x 24 cm.
A - "Mickey Mouse Super Salesman" & "Mystery of the Hidden River"
B - "The Jewel Robbery" & "Goofy and Agnes"
Pris endast s kr 14.95 per styck.

"LE GRANDI HISTORI"
36 sidor på kraftigt papper i stort format, 32 x 24 cm. Utgivna i Italien 1966-67. Mycket sällsynta.
A - "Mickey Mouse in Sky Island"
B - "Mickey Mouse and His Horse Tanglefoot" m m
C - "Mickey Mouse the Detective" m m
D - "Mickey Mouse and the Smugglers"
E - "The Bat Bandit of Inferno Gulch"
Pris endast s kr 14.95 per styck.

Carl Barks

ITALIEN

"SUPER ALMANACCO PAPERINO" III
196 sidor, varav hälften i färg; format större än vanliga Kalle Anka/Anders And. Innehåller bl a "The Fabolous Philosopher's Stone", "The Great Steam Boat Race" och "Donald Duck in Snow Fun".
Pris endast s kr 24.95 inklusive porto.

"SUPER ALMANACCO PAPERINO" VI
Som ovan. Innehåller bl a "The Strange Shipwrecks", "The Many Faces of Magica de Spell" och "A Spicy Tale".
Pris endast s kr 24.95 inklusive porto.

"SUPER ALMANACCO PAPERINO" VII
Som ovan. Innehåller bl a "The Money Well", "Interplanetary Postman" och Walt Disney's Comics & Stories 84.
Pris endast s kr 19.95 inklusive porto.

USA

"UNPUBLISHED BARKS"
Svartvita tryck med engelsk text i A4-format av censurerade Barks-serier. Sju sidor ur Donald Duck 26 "Trick or Treat", fyra sidor ur Four Color 456 "Back to Klondike" och nio och en halv sidor, en hel historia, "A Christmas Carol" avsedd att publiceras i Walt Disney's Comics & Stories 64.
Pris per set, 21 sidor, s kr 24.95.

"A Cristmas Carol" i A5-format.
Pris s kr 4.95 + porto 1.15 per set.

COMICO Box 252 S-681 02 Kristinehamn

DC

SUPERMAN nr. 1 er blevet genoptrykt og bliver udsendt til juni med ny forside af Neal Adams.

SHOWCASEnr. 115 indeholder en lang historie med Deadman tegnet af Jim Aparo, og nr. 106 indeholder en lang historie med The Creeper tegnet og skrevet af Steve Ditko (hvem ellers?).

LIMITED COLLECTORS EDITION nr. 59 er med Batman og hedder »Batman's Weirdest Cases«. Foruden en lækker forside af Neal Adams og Bernie Wrightson indeholder hæftet også en historie af Len Wein og Bernie Wrightson: »Night of the Bat« og et par historier tegnet af Neal Adams.

AQUAMAN går ind med nr. 63, MISTER MIRACLE går ind med nr. 25, SECRET SOCIETY OF SUPER-VILLAINS går ind med nr. 15, og SHADE THE CHANGING MAN går ind med nr. 9.

SWAMP THING, som gik ind for længe siden, vil begynde at udkomme igen til sommer med nr. 25.

Man forsøger også at puste liv i to andre hengangne serier: »STRANGE ADVENTURES og ARMY AT WAR (som dog er blevet grundlæggende ændret, eftersom den hed OUR ARMY AT WAR, da den gik ind)«. De udkommer også i slutningen af sommeren med henholdsvis nr. 245 og nr. 1.

En ny serie ved navn VIXEN bliver snart udsendt. Den handler om en sort superheltinde.

4 nye genoptryksserier er også på vej. Det drejer sig om DYNAMIC CLASSICS, hvis første nr. indeholder genoptryk af en historie fra DETECTIVE COMICS nr. 395 tegnet af Neal Adams, og den første Manhunter historie fra DETECTIVE nr. 437 af Archie Goodwin og Walt Simonson, BATTLE CLASSICS, som indeholder krigshistorier fra bl.a. SGT. ROCK, DEMAND CLASSICS, som indeholder FLASH nr. 123 tegnet af Carmine Infantion, og WESTERN CLASSICS, som har genoptryk af Bat Lash og senere Johnny Thunder.

WEIRD WAR TALES nr. 69 vil indeholde science fiction historier af Alex Nino og Howie Chaykin.

Mike Kaluta har lavet en bunke forsider. Det er følgende: HOUSE OF SECRETS nr. 154, HOUSE OF MYSTERY nr. 260 og 261, THE BATMAN FAMILY nr. 19, SECRETS OF HAUNTED HOUSE nr. 14 og DOORWAY TO NIGHTMARE nr. 6.

Medie news
Superman filmens premiere er blevet udskudt fra juni til december.

Warren news
Creepy og FAMOUS MONSTERS OF FILMLAND udkommer nu med 10 numre om året.

Frank Frazetta har lavet forside til CREEPY nr. 97.

Coming Comics

FAMOUS MONSTERS OF FILMLAND No. 142, May. This is the double-sized 20th anniversary issue. [2/2]

1984 No 1, May. Warren's newest title debuts with its theme being futuristic science fiction. [2/7]

VAMPIRELLA No. 68, May. This issue's stories are "Orphee, Poor Orphee, They Made Him In A Jar Right There In The Lab" by Bill DuBay and Jose Gonzalez "By Degrees" by Bruce Jones and Jose Ortiz, "The October Man" by Jones and Leo Sanchez, "Ali Addan" by DuBay and Esteban Maroto, and "Night Of The Alleycat" by Gerry Boudreau. Enrich did the cover. [2/7]

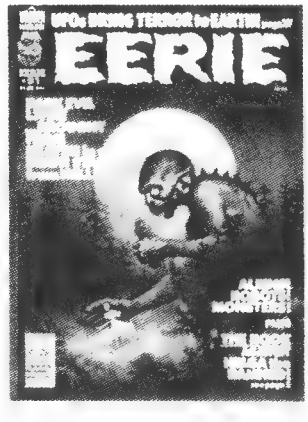

© 1978, WARREN PUBLISHING COMPANY

EERIE No. 91, May. Included stories are: "Helga The Damned" by Bill DuBay and Luis Bermejo; "The Moonshadow Saga, Part One" by Bill Toomey and Jose Ortiz; "Elijah Arnold And The Angel's Egg" by Jonathan Thomas and Leo Duranona; and "Franchesca" the conclusion, by Bruce Jones and Gonzalo Mayo. Don Maitz did the cover. [2/9]

Marvel Coming Comics

DAREDEVIL No. 152, May. "Prisoner" is by Roger McKenzie, Carmine Infantino and Klaus Janson. DD kidnaps Debby Harris for her own good and also faces the menace of Paladin. Gil Kane and Janson did the cover. [2/2]

GODZILLA No. 10, May. "Godzilla Versus Yetrigar" is by Doug Moench, Herb Trimpe and Fred Kida. In the middle of the Grand Canyon, Godzilla must battle Yetrigar, a colossal Bigfoot. Trimpe and Kida did the cover. [2/2]

THE HUMAN FLY No. 9, May. "And Daredevil Makes Three" is by Bill Mantlo, Frank Robbins and Frank Springer. The Human Fly and The White Tiger are joined in battle against Copperhead by The Man Without Fear. John Byrne and Terry Austin did the cover. [2/2]

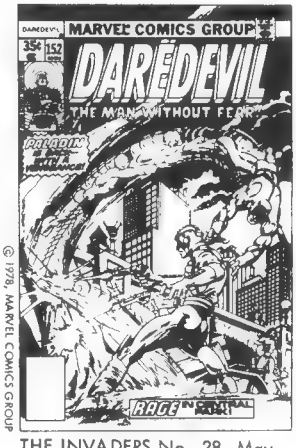

© 1978, MARVEL COMICS GROUP

THE INVADERS No. 28, May. "Calling The Kid Commandos" is by Roy Thomas, Frank Robbins and Frank Springer. The beginning of the amalgamation of some young allies begins with the introduction of the Golden Girl and the Human Top. Robbins and Springer did the cover. [2/2]

MARVEL SUPER-HEROES No. 71, May. "The Eve Of... Annihilation" is by Stan Lee, Herb Trimpe and Dan Adkins and appeared first in INCREDIBLE HULK #116. [2/2]

MARVEL TWO-IN-ONE No. 39, May. "The Vision Gambit" is by Roger Slifer, Ron Wilson and Pablo Marcos. The Thing, under the control of the Mad Thinker, attempts to capture The Vision. Guest-starring Daredevil, with a cameo by Yellowjacket. Wilson and Marcos did the cover. [2/2]

SPIDER-WOMAN No. 2, May. "A Sword In The Hand" is by Marv Wolfman, Carmine Infantino and Tony DeZuniga. Magnus is introduced and Jessica Drew must battle Excaliber and Morgan Le Fey. Dave Cockrum did the cover. [2/2]

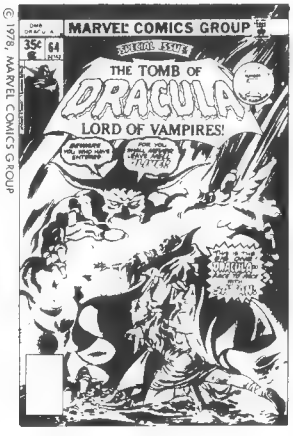

© 1978, MARVEL COMICS GROUP

TOMB OF DRACULA No. 64, May. "Life After Undeath" is by Marv Wolfman, Gene Colan and Tom Palmer. Dracula must cope with life as a mortal. Colan and Palmer did the cover. [2/2]

THE AMAZING SPIDER-MAN No. 180, May. "Who Was That Goblin I Saw You With?" is by Len Wein, Ross Andru and Mike Esposito. This issue concludes the Spider-Man vs. Green Goblin sequence and is Len Wein's last issue. Andru and Esposito did the cover. [2/7]

CAPTAIN AMERICA No. 221, May. "Awesome Is The Ameridroid" is by Steve Gerber, Sal Buscema and Mike Esposito. Being the Ameridroid isn't all it's cracked up to be, as Lyle Dekker finds to his sorrow. Gil Kane and Tony DeZuniga did the cover. [2/7]

CRAZY No. 37, May. [2/7]

DYNOMUTT No. 4, May. [2/7]

LAFF-A-LYMPICS No. 3, May. [2/7]

MARVEL CLASSICS COMICS No. 33, May. If this one comes out -- and of this date, some of the other in this series haven't, it will contain THE PRINCE AND THE PAUPER. [2/7]

MARVEL'S GREATEST COMICS No. 77, May. "Tomorrow -- World War Three" is by Stan Lee, Jack Kirby and Joe Sinnott

and is reprinted from FANTASTIC FOUR #95. [2/7]

MASTER OF KUNG FU No. 64, May. "Deadly Lesson" is by Scott Edelman, Mike Zeck and John Tartaglione. Paul Gulacy did the cover. [2/7]

MS. MARVEL No. 17, May. "Shadow Of The Gun" is by Chris Claremont, Jim Mooney and an inker. Ms. Marvel is up against the strange weaponry of Centurion and Carol Danver's is up against a snowball fight. Dave Cockrum and Terry Austin did the cover. [2/7]

RED SONJA No. 9, May. "Chariot Of The Fire Stallion" is by Roy Thomas, Clara Noto and Frank Thorne. Sonja tries to escape an underground kingdom by participating in a hellish chariot race. Thorne did the cover. [2/7]

THE SAVAGE SWORD OF CONAN No. 28, May. "The Blood Of The Gods" is by Roy Thomas, John Buscema and Alfredo Alcala. This issue contains a book-length Robert E. Howard adaptation. [2/7]

STAR WARS No. 11, May. "Star Search" is by Archie Goodwin, Carmine Infantino and Terry Austin. Princess Leia is captured by Crimson Jack. Solo and Chewbacca wheedle their way to her rescue. And Luke Skywalker is in the drink. [2/7]

THOR No. 271, May. "Like A Diamond In The Sky" is by Len Wein, Walt Simonson and Tony DeZuniga. F.A.U.S.T. goes all out as he battles Thor and Iron Man, as Spider-Man, Captain Marvel, The Avengers and Dr. Doom (to name a few) put in appearances. Simonson and Joe Sinnott did the cover. [2/7]

© 1978, MARVEL COMICS GROUP

YOGI BEAR No. 4, May. [2/7]

THE AVENGERS No. 171, May. "Where Angels Fear To Tread" is by Jim Shooter, George Perez and Pablo Marcos. The Avengers follow the Bride of Ultron to a convent. The Beast is attacked by groupies. A drunk on the street asks the musical question: "Who was that penguin I saw you with last night?" Perez and Terry Austin did the cover. [2/14]

BLACK PANTHER No. 9, May. "The Black Musketeers" is by Jack Kirby and Mike Royer. While T'Challa finds his way back to Wakanda, his royal family battles evil. Kirby and Royer did the cover. [2/14]

CONAN THE BARBARIAN No. 86, May. "The Devourer Of The Dead" is by Roy Thomas, John Buscema and Ernie Chan. Conan and Zula find their way into Luxur and battle a creature that devours souls and bodies. Buscema and Chan did the cover. [2/14]

THE DEFENDERS No. 59, May. "Tyranny And Mutation" is by David Kraft, Ed Hannigan and Dan Green. Part two of the Zenogenesis Trilogy features Devil Slayer and the dilemma of Dr. Strange. George Perez and Pablo Marcos did the cover. [2/14]

DEVIL DINOSAUR No. 2, May. "Devil's War" is by Jack Kirby and Mike Royer. DD has a showdown with the killer-folk but not before they try to feed Moon Boy to Long Legs, The Spider. Kirby and Royer did the cover. [2/14]

THE INCREDIBLE HULK No. 223, May. "The Curing Of Dr. Banner" is by Roger Stern, Sal Buscema and Joe Rubinstein. Bruce Banner is cured of becoming The Hulk, a mysterious amnesia takes over Gamma Base and Spad McCracken returns! Validarr and Ernie Chan did the cover. [2/14]

MAN FROM ATLANTIS No. 4, May. Part One of "The Killer Spores" is by Bill Mantlo, Frank Robbins and Frank Springer. This issue and the next adapt an episode of the TV series. [2/14]

MARVEL TALES No. 91, May. "Spidey Cops Out" is by Gerry Conway and John Romita, and is reprinted from AMAZING SPIDER-MAN #112. [2/14]

MARVEL TREASURY EDITION No. 16, May. THE DEFENDERS are in the spotlight and included are the origin of the non-team, the introduction of Nighthawk and the origin of Valkyrie. [2/14]

NOVA No. 19, May. "Blackout Means Business, And His Business Is Murder" is by Marv Wolfman, Carmine Infantino and Tom Palmer. Rich Ryder's school day is interrupted once more -- this time by Blackout. Infantino and Palmer did the cover. [2/14]

RAWHIDE KID No. 145, May. [2/14]

CAPTAIN MARVEL No. 56, May. "Survival Quest" is by Jim Shooter, Doug Moench, Pat Broderick and Terry Austin.

© 1978, MARVEL COMICS GROUP

Cap defeats Death-Grip and comes to another crossroad in his life. Gil Kane and Bob Wiacek did the cover. [2/21]

FANTASTIC FOUR No. 194, May. "Vengeance Is Mine" is by Len Wein, Bill Mantlo, Keith Pollard and Dave Hunt. The Thing has his final showdown with Darkoth and Diablo. Pollard and Joe Sinnott did the cover. [2/21]

HOWARD THE DUCK No. 24, May. This issue's story is by Steve Gerber, Gene Colan and Klaus Janson. Colan and Tom Palmer did the cover. [2/21]

IRON MAN No. 110, May. "Sojourners Through Space" is by Bill Mantlo, Keith Pollard and Fred Kida. Iron Man and the Jack Of Hearts go through the cosmic egg and the yolk's on them -- they're captured by the Colonizers of Rigel. Dave Cockrum and Terry Austin did the cover. [2/21]

JOHN CARTER, WARLORD OF MARS No. 12, May. "Skullduggery" is by Marv Wolfman, Carmine Infantino and Rudy Nebres. Carter and Tars Tarkas battle mysterious Skeleton-Men on the plains of Barsoom. Gil Kane and Nebres did the cover. [2/21]

MACHINE MAN No. 2, May. "House Of Nightmares" is by Jack Kirby and Mike Royer. In the Central City Asylum, there's an insane man whose mind is in contact with a voyager from the stars, and Machine Man has to find the voyager to save the insane man. Kirby and Royer did the cover. [2/21]

MARVEL TEAM-UP No. 69, May. "Night Of The Living God" is by Chris Claremont, John Byrne and Ricardo Villamonte. Spidey assists Havock, who has been attacked by The Living Pharoh. The Beast and Thor make an appearance in this tale that continues next month in X-MEN #111. Cover by Byrne. [2/21]

PIZZAZZ No. 6, March.[2/21]

THE SPECTACULAR SPIDER-MAN No. 18, May. "My Friend, My Foe" is by Bill Mantlo, Sal Buscema and Dave Hunt. Spider-Man and The Angel must battle Iceman and the secret of Stuart Clarke is revealed. [2/21]

SPIDEY SUPER STORIES No. 34, May. [2/21]

TARZAN No. 12, May. This issue is an adaptation of ERB's "The Lion" and is by Roy Thomas, David Kraft, John Buscema, Rudy Mesino. The boy Tarzan rescues a she-ape from a lion. [2/21]

DC Coming Comics

DOORWAY TO NIGHTMARE No. 3, May-June. This issue's book-lengther is entitled "Blood Red Tear" and is by Bill Kunkel, Ric Estrada and Romeo Tanghal. It answers the question, "Can Anyone Love A Vampire?" Mike Kaluta did the cover. [2/2]

JONAH HEX No. 12, May. "Search For 'Gator Hawes" is by Mike Fleisher and Vicente Alcazar. Jonah ventures into the Everglades and runs into the usual band of nasties. Jim Starlin did the cover. [2/2]

JUSTICE LEAGUE OF AMERICA No. 154, May. "I'll Kill You In Your Dreams" is by Gerry Conway, Dick Dillin and Frank McLaughlin. The JLA faces Doctor Destiny, who invades their minds through the paths of least resistance -- their dreams. Mike Kaluta and Al Milgrom did the cover. [2/2]

MEN OF WAR No. 6, May. "A Choice Of Deaths" is by Roger McKenzie, Dick Ayers and Romeo Tanghal. Gravedigger must invade the Fortress of Remanchant to recover a painting. Also, another Dateline:Frontline story is included: "Countdown" by Cary Burkett and Jerry Grandenet-

ti. Joe Kubert did the cover. [2/2]

BATMAN No. 299, May. "Island Of The Purple Mist" is by David V. Reed, John Calnan and Dick Giordano. Batman must discover the secret of the crimson coffin. Jim Aparo did the cover. [2/7]

THE FLASH No. 261, May. "The Lure Of The Ringmaster" is by Cary Bates, Irv Novick and Frank Giacoia. A new super-hero appears in Central City called The Ringmaster -- the trouble is, Iris Allen is his reward. Al Milgrom and Jack Abel did the cover. [2/7]

FREEDOM FIGHTERS No. 14, May-June. "The Sideshows Of Doom" is by Bob Rozakis, Dick Ayers and Jack Abel. Their real identities blown, the Freedom Fighters find themselves having to take refuge in a carnival sideshow -- that just happens to be-

© 1978, DC COMICS INC.

long to Kathy (Batwoman) Kane. Rich Buckler and Jack Abel did the cover. [2/7]

KARATE KID No. 14, May-June. "Diamondeth Is Forever" is by Bob Rozakis, Juan Ortiz and Bruce Patterson. Iris is transformed into a deadly diamond creature who threatens Robin, the guest-star in this issue. Rich Buckler and Frank Giacoia did the cover. [2/7]

SHAZAM! No. 35, May-June. "Backward, Turn Backward, O Time In Your Flight" is by E. Nelson Bridwell, Don Newton and Kurt Schaffenberger. The Marvel Family enters Hell to battle King Kull in this, the last issue. Captain Marvel will next be seen in WORLD'S FINEST. Mike Nasser did the cover. [2/7]

SUPERMAN No. 323, May. "The Man With The Self-Destruct Mind" is by Marty Pasko, Curt Swan and Dan Adkins. The Atomic Skull is a new foe that kidnaps Dr. Jenet Klyburn, Director of S.T.A.R. labs, and Superman must run a gauntlet of doom to rescue her. Plus, an old villain returns. Jose Garcia-Lopez did the cover. [2/7]

WEIRD WAR TALES No. 63, May. This issue's features: "Battleground" by Roger McKenzie and Ruben Yandoc; and "To The Last Man" by Jack Oleck and Leopoldo Duranona. Joe Kubert did the cover. [2/7]

ADVENTURE COMICS No. 457, May-June. Superboy stars in "A Fire Within" by David Michelinie, Joe Staton and Jack Abel. One of those things that periodically happens to the Boy Of Steel --

© 1978, DC COMICS INC.

he's banished from Smallville by the residency -- happens again. Also, Eclipso is revived in "The Symbiont Syndrome" by Len Wein, Joe Orlando and Frank Giacoia. Dr. Bruce Gordon discovers a means of freeing himself from Eclipso only to find that without his alter ego, he'll vanish. Al Milgrom did the cover. [2/14]

BLACK LIGHTNING No. 9, May. "Fear And Loathing At Garfield High" is by Tony Isabella, Trevor von Eeden and Vince Colletta (but not Hunter Thompson). The Annihilist strikes at BL through his closest friends. Rich Buckler and Vince Colletta did the cover. [2/14]

THE BRAVE AND THE BOLD No. 141, May-June. "Pay Or Die" is by Bob Haney and Jim Aparo. The Joker threatens to blow up businessmen who don't pay him and Batman and Black Canary attempt to aid Alfred, who has interfered. Aparo did the cover. [2/14]

HOUSE OF MYSTERY No. 258, May-June. This issue's stories include: "Blood And Tinsel" by Barry Jameson and Ruben Yandoc; "A Demon And His Boy" by Jack C. Harris and Steve Ditko; "Gargoyle Twice A Day" by Scott Edelman, Danny Bulanadi and Bob McLeod; "Wake Up The Dead" by Jack Oleck and E.R. Cruz; "The Champ Who Wouldn't Stay Dead" by Sheldon Mayer and Bernard Baily; "Showdown With Death" by Tom DeFalco, Rich Buckler and Bob McLeod; "Once A Criminal" by David V. Reed and Frank Redondo; and "Street Killer" by Wyatt Gwyon, George Rupert and Dick Giordano. Joe Orlando and Dick Giordano did the cover. [2/14]

SGT. ROCK No. 316, May. "Another Hill -- Another Kill" is by Robert Kanigher and Frank

© 1978, DC COMICS INC.

Redondo and is this issue's main story starring Sgt. Rock and Easy. We won't make a guess at the backup because we haven't been right for over a year. Joe Kubert did the cover. [2/14]

SHOWCASE No. 100, May. The anniversary issue that should have appeared four years ago is finally celebrated with this issue's thirty-four page story featuring 59 heroes and assorted characters that have appeared throughout the last twenty plus years in the magazine. In order to do that, the plot involves time collapsing in on itself as an unknown force pushes Earth out of orbit and all of those characters ending up in the present. Paul Levitz, Paul Kupperberg and Joe Staton did the story and Staton and Dick Giordano did the cover. [2/14]

THE SUPERMAN FAMILY No. 189, May-June. Jimmy Olsen battles King Cougar in "The Night Of The Looters" by Tom DeFalco and Kurt Schaffenberger; Superman is involved with "The Mass Murderer From Krypton" by Gerry Conway, Schaffenberger and Tex Blaisdell; Lois Lane meets "The Star Who Loved Lois Lane" by DeFalco, Schaffenberger and Blaisdell; Krypto shares the spotlight with "The Second Fastest Dog In Oregon" by Bob Toomey and Juan Ortiz; Nightwing and Flamebird do battle with "Crime-Lord Of Kandor" by Paul Kupperberg, Ken Landgraf and Romeo Tanghal; and Supergirl enters her "Memories Of Menace" by Jack C. Harris and Bob Oksner. Jose Garcia-Lopez did the cover. [2/14]

WEIRD WESTERN TALES No. 46, May-June. "The Savage Streets" is by Gerry Conway, Dick Ayers and George Evans. Scalphunter meets Bat Lash and they don't exactly see eye to eye. Jose Garcia-Lopez did the cover. [2/14]

ALL-STAR COMICS No. 72, May-June. "A Thorn By Any Other Name" is by Paul Levitz, Joe Staton and Bob Layton. The JSA battles Earth II's Thorn, and the original Huntress and Sportsmaster put in their appearances. Staton and Dick Giordano did the cover. [2/21]

THE FLASH SPECTACULAR [DC SPECIAL SERIES No. 11] May, 1978. "Beyond The Super-Speed Barrier" is by Cary Bates, Irv Novick, Kurt Schaffenberger, Murphy Anderson, Jose Luis Garcia-Lopez, Wally Wood, Joe Giella and Alex Saviuk. The Flash, the original Flash, Kid Flash and Johnny Quick team-up to battle Super Gorilla Grodd and The Turtle -- and Kid Flash graduates from high

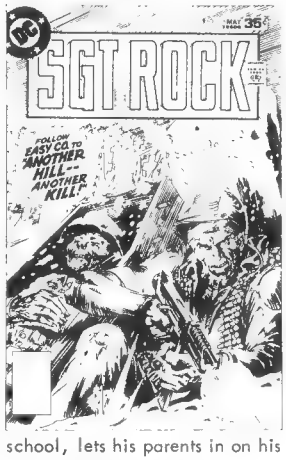

© 1978, DC COMICS INC.

school, lets his parents in on his other identity at last and lets The Flash know of his future plans. Also included is a "Who's Who" to the Flash's Rogues' Gallery detailing all his foes. Jose Garcia-Lopez did the cover. [2/21]

GHOSTS No. 64, May. This issue contains "Dead Men DO Tell Tales" by E.R. Cruz, "The Haunted Cell" by Ken Landgraf and Danny Bulanadi, and "Flight Of The Phantom Airship" by Fred Carrillo. Luis Dominguez did the cover. [2/21]

GREEN LANTERN No. 104, May. "Proof Of The Peril" is by Denny O'Neil, Alex Saviuk and Vince Colletta. Green Lantern's alien pal Itty dies,

while Green Arrow continues the training of Air Wave as they battle creatures from the center of the earth. Mike Grell did the cover. [2/21]

OUR FIGHTING FORCES No. 179, May-June. "The Last Loser" is by Robert Kanigher

© 1978, DC COMICS INC.

and George Evans. The Losers must find and destroy the factory turning out the new Nazi secret weapon: The Inferno Bomb. Also, Johnny Cloud returns to the air in "Heroes Never Return" by Robert Kanigher and E.R. Cruz. Joe Kubert did the cover. [2/21]

SUPERBOY AND THE LEGION OF SUPER-HEROES No. 239, May. "Murder Most Foul" is by Paul Levitz, Jim Starlin and Joe Rubinstein. Ultra Boy is accused of murder again -- and this time he may very well be guilty. Mike Grell and Rubinstein did the cover. [2/21]

UNKNOWN SOLDIER No. 215, May. "The Savage Sea" is by Bob Haney, Dick Ayers and Gerry Talaoc. The Unknown Soldier must battle the water as well as Nazis to accomplish his mission. Also, "Casualty List" by Bob Toomey, Sandy Plunkett and Bob Smith, is included. Joe Kubert did the cover. [2/21]

ACTION COMICS No. 483, May. "Sleep No More" is by Cary Bates, Curt Swan and Frank Chiaramonte. Superman has a showdown with Amazo. Rich Buckler and Dick Giordano did the cover. [2/28]

ALL-NEW COLLECTORS' EDITION No. C-58, May. "When Earths Collide" is by Gerry Conway, Rich Buckler and Dick Giordano, and features SUPERMAN VS. SHAZAM! The mightiest heroes from Earths I and S find themselves at odds -- as well they might be, having done battle in the courts so many years ago. Supergirl and Mary Marvel guest star. Buckler and Giordano did the cover. [2/28]

DETECTIVE COMICS No. 477, May-June. "The House That Haunted Batman" is reprinted from DC #408 and is by Len Wein, Marv Wolfman, Neal Adams and Dick Giordano, with three new framing pages by Wein and Marshall Rogers. The cover is by Rogers and Giordano. [2/28]

LIMITED COLLECTORS' EDITION No. C-57, May. "Nursemaid To A Doll" by Mark Evanier, Ric Estrada and Bob Oksner lead off this best of WELCOME BACK, KOTTER collection. The first three stories are reprinted, and Mark Evanier and Dan Spiegle outline the behind-the-scenes goings-on on the television series (upon which Evanier served as Story Editor last season). Bob Oksner did the cover. [2/28]

THE UNEXPECTED No. 185, May-June. Stories in this issue include "The Monster From A Thousand Fathoms" by Carl Wessler and the Redondo studio, "Welcome Home, Killer" by George Kashdan and Fred Carrillo, and "The Cry Of The Death-Bird" by Bob Toomey, E.R. Cruz and Noly Panaligan. Luis Dominguez did the cover. [2/28]

THE WITCHING HOUR No. 80, May. This issue features: "The F-Plane Is Hijacked" by Carl Wessler and Fred Carrillo; "The Death Wish" by Wessler, Curt Swan and Jack Abel; and "A Fright For Sore Eyes" by Wessler, Dick Ayers and Alfredo Alcala. Luis Dominguez did the cover. [2/28]

WONDER WOMAN No. 243, May. "The Five-Sided Square" is by Jack C. Harris, Jose Delbo and Joe Giella. Okay, maybe this is the issue that reintroduces the Earth I WW -- Angle Man uses his "Angler" to battle the wartime WW and accidentally pulls Earth I's WW to Earth II after him. Rich Buckler and Vince Colletta did the cover. [2/28]

© 1978, DC COMICS INC.

Warren Coming Comics

CREEPY No. 97, June. This issue contains "Mama Is A Vampire" by Nick Cuti and Leo Duranona; "Wax Werewolf" by Bob Toomey and Jose Ortiz; "Black Death" by Bruce Jones and Leo Sanchez; "Snaegl, Or How I Conquered The Snail That Ate Tokyo" by Cuti and Martin Salvador; and "Dragon Lady" by Bill DuBay and Esteban Maroto. Frank Frazetta did the cover. [3/9]

EERIE No. 92, June. Stories included this month: "Cold Sweat" by Bill DuBay, Bill Mohalley and Jose Ortiz; "The Rook" by DuBay and Luis Bermejo; "Final Wish" by Roger McKenzie and Leo Duranona; "Moon Shadow" Part II by Bob Toomey and Ortiz; "Bad Day Across 110th Street" by DuBay and Alex Nino; and "Let's Hear It For Homo Sapiens" by Gerry Boudreau and Auraleon. Kim McQuaite did the cover. [3/16]

VAMPIRELLA No. 69, June. Featured in this issue are "Hit Six" by Bruce Jones and Luis Bermejo, "Off The Beaten Empath" by Gerry Boudreau and Leo Duranona, "Jedde's Friend" by Jones and Gonzalo Mayo, "Regan Redux" by Jones and Jose Ortiz, and a Vampirella story by Bill DuBay and Jose Gonzalez. The cover is a photo of Barbara Leigh as Vampirella. [3/23]

DC Coming Comics

JONAH HEX No. 13, June. "The Railroad Blaster" is by David Michelinie and Vicente Alcazar. A dubiously motivated Pinkerton detective blackmails Jonah into preventing a train's demolishment. Rich Buckler and Dick Giordano did the cover. [3/2]

JUSTICE LEAGUE OF AMERICA No. 155, June. "Under The Moons Of Earth" is by Gerry Conway, Dick Dillin and Frank McLaughlin. Another moon suddenly appears in the sky and threatens to rip earth asunder. Jack Abel and Al Milgrom did the cover. [3/2]

MISTER MIRACLE No. 24, June. "Double Bind" is by Steve Gerber, Mike Golden and Russ Heath. Scott Free renounces his past and returns to Earth. Marshall Rogers did the cover. [3/2]

BATMAN No. 300, June. "The Last Batman Story --?" is by David V. Reed, Walt Simonson and Dick Giordano. In what we used to call "Imaginary stories" but what are now called "Possible futures" we find out what happens when Batman and a grown up Robin get together on their final case. This is set in the far future and is loaded with science fiction conjecture as well as the possible fates of the Batman supporting cast. Giordano did the cover. [3/7]

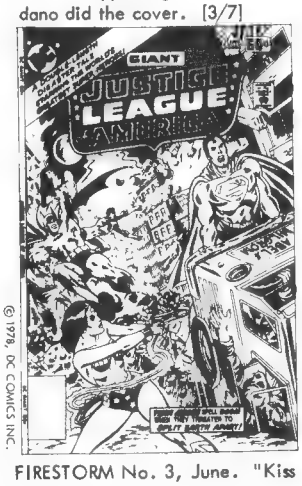

© 1978, DC COMICS INC.

FIRESTORM No. 3, June. "Kiss Not The Lips Of Killer Frost" is by Gerry Conway, Al Milgrom and Bob McLeod. A girl from Professor Stein's past is transformed into Killer Frost, an Ice Maiden who seeks revenge against Firestorm. Milgrom did the cover. [3/7]

© 1978, DC COMICS INC.

THE FLASH No. 262, June. "With This Ring, I Thee Master" is by Cary Bates, Irv Novick and Frank McLaughlin. With

Iris Allen in love with The Ringmaster, and with The Ringmaster stealing his thunder, Flash becomes more and more humiliated. Rich Buckler and Dick Giordano did the cover. [3/7]

KAMANDI, THE LAST BOY ON EARTH No. 57, June. "Behold: Evermore" is by Jack C. Harris, Dick Ayers and Danny Bulanadi. Kamandi nears the end of his quest. Jim Starlin did the cover. [3/7]

SECRETS OF HAUNTED HOUSE No. 12, June-July. This issue includes "Yorick's Skull" by Bob Toomey and Frank Redondo, "Life Sentence" by Stuart Hopen, Catherine B. Andrews and Jess Jodloman, and "Haunted" by Robert Ingersoll and Steve Ditko. Joe Orlando and Dick Giordano did the cover. [3/7]

SHADE, THE CHANGING MAN No. 7, June-July. "The Color Coma" is by Mike Fleisher and Steve Ditko. The M-Vest traps Shade as Dr. Z.Z. captures Meta's earth base and the M-Vest's origin is revealed. Ditko did the cover. [3/7]

SUPERMAN No. 324, June. "Beware Of The Eyes That Paralyze" is by Marty Pasko, Curt Swan and Dan Adkins. Titano, The Super Ape, returns out of Superman's past to plague him with his Kryptonite vision. Rich

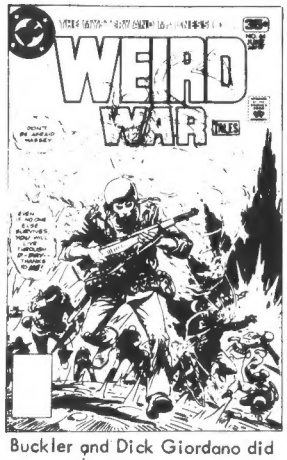

© 1978, DC COMICS INC.

Buckler and Dick Giordano did the cover. [3/7]

WEIRD WAR TALES No. 64, June. This issue's stories are: "Deliver Me From Doomsday" by Wyatt Gwyon, Frank Miller and Danny Bulanadi; "Day After Doomsday" by Gwyon and Bulanadi; and "The Stand-In" by Roger McKenzie, Juan Ortiz and Joe Giella. Joe Kubert did the cover. [3/7]

AQUAMAN No. 62, June-July. Aquaman and Mera have their showdown and Aquaman battles Seaquake in "And The Walls Came Tumbling Down" by Paul Kupperberg, Don Newton and Bob McLeod. Jim Aparo did the cover. [3/7]

THE BATMAN FAMILY No. 18, June-July. Batman stars in "The Monstrosity Chase" by Denny O'Neil, Mike Golden and Dick Giordano; "The Fine Art Of Murder" by Bob Rozakis and Juan Ortiz stars Robin; Batgirl appears in "Assault On The Pentagon" by Rozakis and Ortiz; The Huntress is featured in "A Choice Of Destinies" by Paul Levitz, Joe Staton and Bob Layton; and Man-Bat is the star of "Man-Bat No More" by Rozakis, Danny Bulanadi and Romeo Tanghal. Jim Starlin did the cover. [3/14]

CLAW THE UNCONQUERED No. 11, June-July. "Epilogue" is by David Michelinie, Keith Giffen and John Celardo. The castle on the edge of forever, Darkmorn, is the setting for Claw's final showdown with King Occulas of the Yellow Eye. Joe Kubert did the cover. [3/14]

G.I. COMBAT No. 208, June-July. The three Haunted Tank stories in this issue are "Sink That Tank," "Battle By The Book" and "Everyone's A Loser," all by Robert Kanigher and

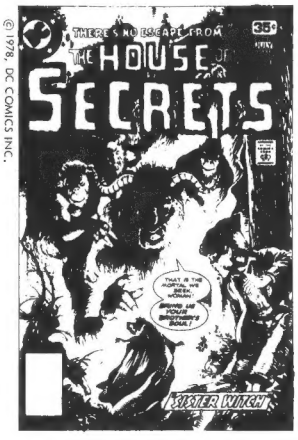

© 1978, DC COMICS INC.

Sam Glanzman. The O.S.S. is represented with "The Barbarian Bomb" and "The Seven Layer Booby-Trap" by Kanigher and E.R. Cruz. Plus, "Ace Minus 1" by Evan Douglas and Jerry Grandenetti and "Star Bright, Star Fight" by Jan Laurie and Maurice Whitman. Joe Kubert did the cover. [3/14]

HOUSE OF SECRETS No. 152, June-July. Featured stories are: "Sister Witch" by Jack C. Harris and Jess Jodloman and "Monkey See, Monkey Do" by Jack Oleck and Ruben Yandoc. Vicente Alcazar did the cover. [3/14]

THE NEW GODS No. 18, June. "Breach The Mystic Barrier Or Die" is by Gerry Conway, Don Newton and Dan Adkins. The Source has been destroyed and none of the Mother Boxes function, so Orion, Jezebelle, Forager and Metron must battle Darkseid with their own power. Al Milgrom did the cover. [3/14]

SHOWCASE No. 101, June. Returning to headline status after a ten-year layoff is HAWKMAN, and the first new story is called "Mystery In Space" by Jack C. Harris, Al Milgrom and Murphy Anderson. Hawkman, Hawkgirl and Adam Strange are on Hawkman's Space Cruiser on way to prevent an invasion of Rann by The Shadow Thief, Kanjar Ro, The Man-Hawks, and Hyanthis, when they discover that it's been sabotaged and that they're bound for Hyper-Space on an endless journey. Joe Kubert did the cover. [3/14]

CHALLENGERS OF THE UNKNOWN No. 87, June-July. "Twelve Million Years To Twilight" is by Gerry and Carla Conway, Keith Giffen and John Celardo. The final issue resolves the Challengers-Deadman-Swamp Thing-Rip Hunter conflict. Alex Saviuk and Dick Giordano did the cover. [3/21]

GHOSTS No. 65, June. Ghost stories featured are "Strange Haunt Of The Andes" by Rico Rival, "Ghostly Guardian Of The Grave" by Frank Redondo, and "The Imprisoned Phantom" by Fred Carrillo. Luis Dominguez did the cover. [3/21]

GREEN LANTERN No. 105, June. "Thunder Doom" is by Denny O'Neil, Alex Saviuk and Vince Colletta. Itty is snuffed and Sonar returns. Mike Grell did the cover. [3/21]

SECRET SOCIETY OF SUPER-VILLAINS No. 15, June-July. "The Wizard's War Of The Worlds" is by Bob Rozakis and Mike Vosburg. The Wizard, Plantmaster, Blockbuster and the Reverse Flash go to Earth II to get the JSA once and for all -- and start with Dr. Mid-Nite and The Atom. Rich Buckler and Dick Giordano did the cover. [3/21]

SGT. ROCK No. 317, June. "Hell's Oven" is by Robert Kanigher, Dick Ayers and Romeo Tanghal. An Easy newcomer, who is out to emulate his favorite comic book heroes in war, is convinced that they're not real by Rock. A Kanigher Gallery Of War is probably the backup. Joe Kubert did the cover. [3/21]

SUPERBOY AND THE LEGION OF SUPER-HEROES No. 240, June. "The Man Who Shackled The Legion" is by Paul Levitz, Howard Chaykin and Bob Wiacek. A villain named Grimbor is out to take revenge on the Legion. Also, "The Origin Of Dawnstar" is by Levitz and Paul Kupperberg, James Sherman and Bob McLeod. The cover is by Mike Grell and Joe Rubinstein. [3/21]

SUPER FRIENDS No. 12, June. "The Atomic Twosome" is by E. Nelson Bridwell, Ramona Fradon and Bob Smith. An earthquake destroys World War II bunkers that have kept TNT and Dan the Dyna-Mite in hibernation since the '40s, and their explosive powers suddenly go wild, causing the intervention of Batman, Robin, Wonder Woman and the Wonder Twins. Fradon and Smith did the cover. [3/21]

WORLD'S FINEST COMICS No. 251, June-July. "Invasion Of The Deathless Brain" is by Bob Haney, Kurt Schaffenberger and Tex Blaisdell and stars Sup-

© 1978, DC COMICS INC.

erman and Batman. The Creeper appears in "The Disruptor" by Steve Ditko. Green Arrow and Speedy team-up again in "No Home For The Hero" by Gerry Conway, Jerry Bingham and Bob Layton. Black Canary solos in "The Vertigo Version" by Conway, Trevor Von Eeden and Vince Colletta. And "A Kiss Of Death Times Three" by Conway, Ric Estrada and Jack Abel reveals Poison Ivy's origin as she battles Wonder Woman. Jim Aparo did the cover. [3/21]

ACTION COMICS No. 484, June. "Superman Takes A Wife" is by Cary Bates, Curt Swan and Joe Giella. By now you probably realize that this is the original, Earth II version of Superman's wedding issue, and that it's a flashback. In

© 1978, DC COMICS INC.

honor of the 40th anniversary of the only comic continually published monthly since the '30s, Superman and Lois tie the knot, although a super-villain schemes to mess things up. Jose Garcia-Lopez and Dick Giordano did the cover. [3/28]

SECRETS OF HAUNTED HOUSE SPECIAL [DC SPECIAL SERIES No. 12], June, 1979. The only titles we have for this are "Uncle Dan's Demon" by Arnold Drake, Tenny Henson and Ruben Yandoc, and "Ghost Writers" by Robert M. Ingersoll and Danny Bulanadi. But we know that the other stories are by Jack Oleck and Tom Sutton, about cavemen, a story about stranded newlyweds by Bob Toomey and Vicente Alcazar, and one about a gourmet assassin by Arnold Drake and Bill Draut. Jim Starlin did the cover. [3/28]

STAR HUNTERS No. 5, June-July. "A Death Of Tiny Voices" is by David Michelinie, Rich Buckler and Bob Layton. The Star Hunters attempt to knock out the Corporation's asteroid communication center and Darcy discovers that she's being used by the Corporation. Buckler and Layton did the cover. [3/28]

STEEL, THE INDESTRUCTIBLE MAN No. 3, June. "When Strikes The Hammer" or "Enter: Sledgehammer" is by Gerry Conway, Don Heck and Joe Giella. Steel battles Sledgehammer, the head of the Underworld. Plus, Hank Heywood stars in "Night Without Heroes" by Conway and Juan Ortiz. The cover is by Heck and Al Milgrom. [3/28]

UNKNOWN SOLDIER No. 216, June. Unk stars in "Taps At Arlington" by Bob Haney, Dick Ayers and Romeo Tanghal. The backup is "Silk Umbrella Of Death" by Robert Kanigher, Alex Saviuk, Duffy Vohland and Frank Giacoia. Joe Kubert did the cover. [3/28]

WARLORD No. 13, June-July. "The Hunter" is by Mike Grell. A killer from the outside world stalks Travis Morgan in Skartaris. Grell did the cover. [3/28]

THE WITCHING HOUR No. 81, June. George Kashdan wrote all three stories in this issue: "Two Faces Of Evil" by Teny Henson, "Blind Frenzy" by Pat Broderick, and "The Haunted Planet" by Jerry Grandenetti. Luis Dominguez. [3/28]

WONDER WOMAN No. 244, June. "The Terrorist Dooms" is Jack C. Harris, Jose Delbo and Joe Giella. Wonder Woman's first 1978 adventure is finally

© 1978, DC COMICS INC.

(and we're sure this time) presented. Rich Buckler and Vince Colletta did the cover. [3/28]

Marvel Coming Comics

GODZILLA No. 11, June. "Arena For Three" is by Doug Moench, Herb Trimpe and Fred Kida. Godzilla, Yetrigar and Red Ronan duke it out in the Grand Canyon, while some rapids riders are in for a surprise. Trimpe and Kida did the cover. [3/7]

THE HUMAN FLY No. 10, June. "It's As Dark As A Dungeon Down In The Mine" is by Bill Mantlo, Lee Elias and Mike Esposito. The Human Fly joins forces with the United Mine-Workers to tackle a cave-in. Frank Robbins and Mike Esposito did the cover. [3/7]

KID COLT OUTLAW No. 224, June. [3/7]

KULL THE DESTROYER No. 27, June. "The World Within" is by Don Glut, Ernie Chan and Ricardo Villamonte. Kull must capture the stolen crown in order to gain the army's help in regaining his rightful throne. Chan and Rudy Nebres did the cover. [3/7]

MARVEL SUPER-ACTION No. 8, June. From CAPTAIN AMERICA #106 comes "Cap Goes Wild" by Stan Lee, Jack Kirby and Frank Giacoia. Kirby and Giacoia did the original cover. [3/7]

MARVEL TWO-IN-ONE No. 40, June. "Conjure Night" is by Roger Slifer, Tom DeFalco, Ron Wilson, and Pablo Marcos. Ben Grimm and the Black Panther come up against a zombie-vampire in Carnegie Hall while Matt Murdock lectures a young child on the evils of gambling. Wilson and Marcos did the cover. [3/7]

THE SAVAGE SWORD OF CONAN No. 29, May. "Child Of Sorcery" is by Roy Thomas, and Ernie Chan, based on a story by Christy Marx. Conan is seen through the eyes of a woman he gets involved with. Also, Red Sonja is featured in "The Wizard And The Red Sonja Show" by Thomas and Frank Thorne. It's the story of Frank's convention act. Two folios of drawings, one of Conan's women acquaintances by Bruce Patterson and Continuity Associates, and the other of characters from R.E. Howard by Tim Conrad and others, an inside front cover by

© 1978, MARVEL COMICS GROUP

Gil Kane and a front cover painting by Ernie Chan round out the issue. [3/7]

SPIDER-WOMAN No. 3, June. "The Peril Of Brother Grimm" is by Marv Wolfman, Carmine Infantino and Tony DeZuniga. Spider-Woman and Magnus find their way to California and the rooming house of Miz Dolly where they have an encounter of the worst kind with Brother Grimm. Dave Cockrum did the cover. [3/7]

THE AMAZING SPIDER-MAN No. 181, June. This issue's story is by Bill Mantlo, Sal Buscema and Mike Esposito. Spider-Man contemplates life from the graveside of Ben Parker. Gil Kane and Esposito. [3/14]

CAPTAIN AMERICA No. 222, June. "Monumental Menace" is by Steve Gerber, Sal Buscema and Mike Esposito. Who dares invade the sanctity of the Captain's quarters? It's a Volkswagen! Also, Cap fights the Lincoln Memorial come to life. Ernie Chan did the cover. [3/14]

CRAZY No. 38, June. [3/14]

DOCTOR STRANGE No. 29, June. "He Who Stalks" is by Roger Stern, Tom Sutton and Ernie Chan. Doc and Clea's nice evening at home alone is continuously disrupted by the likes of Yellowjacket, Iron Man, The Beast and the remains of The Black Knight. Frank Brunner did the cover. [3/14]

GHOST RIDER No. 30, June. "The Mage And The Monster" is by Roger McKenzie, Don Perlin and Jim Mooney. In part two of this three parter, Dr. Strange battles Dormammu in the mind of Ghost Rider -- for the soul of Johnny Blaze. Ernie Chan did the cover. [3/14]

LAFF-A-LYMPICS No. 4, June. [3/14]

A MARVEL SUPER SPECIAL: CLOSE ENCOUNTERS OF THE THIRD KIND No. 3, June. We are not alone -- Archie Goodwin, Walt Simonson and Klaus Janson will make sure of that as they adapt Steven Spielberg's film. Simonson and Bob Larkin did the cover. [3/14]

MARVEL TRIPLE ACTION No. 42, June. "To Tame A Titan" by Roy Thomas and John Buscema is reprinted from AVENGERS #50. Buscema did the cover. [3/14]

MASTER OF KUNG FU No. 65, June. "Black Knights" is by Doug Moench, Jim Craig and John Tartaglione. Shang Chi fights to save Juliette from the clutches of Pavane and her killer cat. Ernie Chan did the cover. [3/14]

MS. MARVEL No. 18, June. "The St. Valentine's Day/ Avengers Massacre" is by Chris Claremont, Jim Mooney and Ricardo Villamonte. MM faces death and destruction at the hands of The Centurion. Plus, more of the mysterious woman named Raven, and The Avengers. Dave Cockrum did the cover. [3/14]

STAR WARS No. 12, June. "Doomworld" is by Archie Goodwin, Carmine Infantino and Terry Austin. Luke's latest adventure continues. Infantino and Austin did the cover. [3/14]

THOR No. 272, June. "The Day The Thunder Failed" is by Roy Thomas, John Buscema and Tom Palmer. Thor recounts a myth featuring himself and Loki versus giants to some children and is overheard by Harris Hobbs (who first appeared back in #114, and is now an anchorman for a TV station) and he wants to send a film crew to Asgard. Buscema and Tony DeZuniga did the cover. [3/14]

THE AVENGERS No. 172, June. "Holocaust In New York Harbor" is by Jim Shooter, Sal Buscema and Pablo Marcos. Hawkeye, Tyrak and Peter Gyrich return. The Avengers priority status is revoked by the Federal authorities. George Perez and Terry Austin did the cover. [3/21]

CONAN THE BARBARIAN No. 87, June. "Demons At The Summit" is by Roy Thomas and Tony DeZuniga and is reprinted from THE SAVAGE SWORD OF CONAN #3, in color for the first time. The back-up is a new chapter of "The Hyborian Age" by Thomas and Ernie Chan. John Buscema and Ernie Chan did the cover. [3/21]

THE DEFENDERS No. 60, June. "The Revenge Of Vera Gemini" is by David Kraft, Ed Hannigan and Dan Green. The third and final part of the Xenogenesis saga has The Defenders battling for the life of Dr. Strange. Meanwhile, Dollar Bill makes a movie. Ed Hannigan and Alan Weiss did the cover. [3/21]

DEVIL DINOSAUR No. 3, June. "Giant!" is by Jack Kirby and Mike Royer. DD and Moon-Boy meet some very large people who very probably are Randy Newman fans. Kirby and Royer did the cover. [3/21]

THE FLINTSTONES No. 5, June. [3/21]

THE INCREDIBLE HULK No. 224, June. "Follow The Leader" is by Roger Stern, Sal Buscema and Josef Rubinstein. The Hulk is no more -- and The Leader prepares to take over the world now that he's not there to stop him. Ernie Chan did the cover. [3/21]

THE INVADERS No. 29, June. "Attack Of The Teutonic Knight" is by Don Glut, Alan Kupperberg and Frank Springer. The Invaders' origin is gone into with greater detail as Cap, Namor and the Torch return to England to rejoin Spitfire and Union Jack. Ernie Chan did the cover. [3/21]

MAN FROM ATLANTIS No. 5, June. "A Modern Master Of The World" is by Bill Mantlo, Frank Robbins and Frank Springer. Skorba returns to rule the world. Pablo Marcos did the cover. [3/21]

MARVEL TALES No. 92, June. Reprinted from SPIDER-MAN #113 is "They Call The Doctor... Octopus" by Gerry Conway, John Romita, Tony Mortellaro and Jim Starlin. Romita did the cover. [3/21]

POWER MAN No. 51, June. "A Night On The Town" is by Chris Claremont, Mike Zeck and Dan Green. Luke Cage and Danny Rand go out for a peaceful night on the town in Harlem -- and one man's bar will never be the same. Ernie Chan did the cover. [3/21]

THE RAMPAGING HULK No. 9, June. "To Avenge The Earth" is by Doug Moench, Sal Buscema and Alfredo Alcala. This winds up the Avengers-Hulk conflict and brings an end to the Krylorians sequence. Also, Shanna, the She-Devil appears in a story by Steve Gerber and Tony DeZuniga. Next issue, the format changes to color [3/21]

SCOOBY DOO No. 5, June. [3/21]

X-MEN No. 111, June. "Mind Games" is by Chris Claremont, John Byrne and Terry Austin. The visiting Beast discovers, much to his dismay, that the X-Men have joined the circus -- and the man behind it is Mesmero. Dave Cockrum and Austin did the cover. [3/21]

FANTASTIC FOUR No. 195, June. "Beware The Rampaging Retrievers" is by Marv Wolfman, Keith Pollard and Dave Hunt. Sue Storm and Prince Namor must stop the Atlantean retrievers in the middle of Hollywood. Pollard and Joe Sinnott did the cover. [3/28]

HOWARD THE DUCK No. 25, June. "The Ringmaster And The Circus Of Crime" is by Steve Gerber, Gene Colan and Klaus Janson. Howard joins the Big Top and hits the canvas. Colan and Tom Palmer did the cover. [3/28]

IRON MAN No. 111, June. "The Man, The Metal, The Mayhem" is by Bill Mantlo, Keith Pollard and Fred Kida. IM enters the world of Wundagore II while Jack Of Hearts investigates the meance of the Colonizers Of Rigel. The Commie Squad cools their heels on the moon. Pollard and Terry Austin did the cover. [3/28]

JOHN CARTER, WARLORD OF MARS No. 13, June. [3/28]

MACHINE MAN No. 3, June. "Ten-For, The Mean Machine" is by Jack Kirby and Mike Royer. In an asylum for the insane, Ten-For is discovered by Machine Man to be a living robot from beyond the stars. Plus: The beginning of the menace of the Autocron Empire. Kirby and Royer did the cover. [3/28]

MARVEL PREMIERE No. 42, June. "Nightmare's Evolution" is by Ed Hannigan, Mike Vosburg and Ernie Chan. TIGRA is the star of this issue and she faces a renegade Cat-Man who is unleashing a prehistoric parade of mammoths through downtown New Orleans. Dave Cockrum did the cover. [3/28]

MARVEL TEAM-UP No. 70, June. "Whom Gods Destroy" is by Chris Claremont, John Byrne and Ricardo Villamonte. Spider-Man and Thor battle to save the life of Havok and keep the Living Monolith from stomping everything into the ground. John Byrne and Tom Palmer did the cover. [3/28]

PIZZAZZ No. 7, June. [3/28]

THE SPECTACULAR SPIDER-MAN No. 19, June. "Once Again, The Enforcers" is by Bill Mantlo, Sal Buscema and Dave Hunt. Spider-Man meets the all-new Ox and faces the menace of Lightmaster. Ernie Chan did the cover. [3/28]

SPIDEY SUPER STORIES No. 35, June. [3/28]

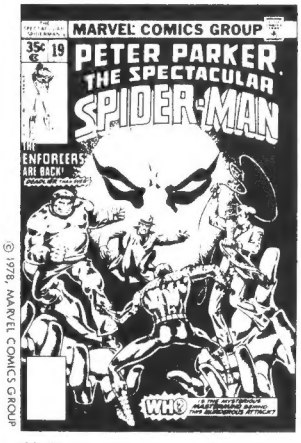

TARZAN No. 13, June. "The Changeling" adapts Burroughs' Jungle Tale "A Jungle Joke" and is by Roy Thomas, John Buscema and Rudy Mesina. Tarzan fools natives into thinking he is a lion by wearing a lion-skin. John Buscema and Tony DeZuniga did the cover. [3/28]

WHAT IF? No. 9, June. "What If The Avengers Had Been Formed In The '50s?" is by Don Glut, Alan Kupperberg and Bill Black. Venus, Marvel Boy, The 3-D Man, Jimmy Woo and Gorilla Man and The Human Robot (who appeared in one-shot monster stories in the '50s) team-up as The Avengers to take on Yellow Claw and his legion of followers as they attempt to kidnap Eisenhower from the golf links. Jack Kirby and Joe Sinnott did the cover. [3/27]

4. SKANDINAVISKE

TEGNESERIEFESTIVAL

København 6.-7.-8. oktober 1978

DOMUS TECHNICA
VED STRANDEN 18
KØBENHAVN K

UDSTILLINGER
FOREDRAG
PANELER
AUKTION
SHOW
FILM STANDE

Tegnere, udgivere, redaktører, pædagoger, bibliotekarer, fans, samlere og skribenter fra 6 lande

ANDRÉ FRANQUIN
(Splint & Co., Vakse Viggo)

JEAN-CLAUDE MEZIERES
(Linda og Valentin)

ROBA
(Bulder)

FILM
The Rescuers
Spider-Man

SHOW
Dan Turéll
Gunnar Wille

PANELER
Donaldistpanel:
Göran Ribe
Pål Jensen
Freddy Milton
Horst Scröder
Hans W. Storch
Per Vadmand

Panel om bibliotekernes indkøb og lektørernes anmeldelser:
Jens Peder Agger
Walther Bach Knudsen
Anders Hjorth Jørgensen
Hans Møller
Arne Olesen
Sus Rostrup

STURE HEGERFORS · **SØREN HÅKANSSON** · **MAGNUS KNUTSSON** · **JAKOB STEGELMANN**

ADGANGSKORT

Alle 3 dage ved betaling senest 1. oktober: Kr. 65,-
Alle 3 dage ved døren: Kr. 75,-
1 dag ved døren: Kr. 30,-
1 dag ved døren, u/12 år: Kr. 10,-
Med hvert adgangskort udleveres et programhæfte

Bestil pr. check eller giro fra:
Runepress
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd
Giro 2 21 29 86

Adgangskort sælges også i:
Fantask
Skt. Pedersstræde 18
København K.

Arrangeret af RUNEPRESS